Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 294 (14)4) | 1976 оной декабриин 17, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ

Хүндэтэ нүхэр Брежнев!

Намда бэшэг бэшэжэ, таби наһанаймни ойгоор дашарамдуулан, намайе амаршалһаартнай оройдоо хэдэхэн һара үнгэрөө. Танай халуун амаршалгада харюу болгон, мүнөөдэр Танине урматайгаар амаршалнаб.

Манай парти, манай бүхы арад зон Танине 70 наһанайтнай ойн үеэр элүүр энхэ, согтой сарюун байхыетнай тэмдэглэхэ угаа ехэ баярыень совет коммунистнуудтай, бүхы совет арадтай хубаалдана. Энэ ой яахадаа гүн ехэ удха шанартайб гэхэдэ, Та эгээн юрын тушаалнуудһаа эхилэн, мүнөөнэй дэлхэйн политическэ эгээн дээдэ тушаал зэргэнүүдтэ хүргэһэн ута замаар ябажа, бүхы наһаяа СССР-эй арадуудай, бүхы хүн түрэлтэнэй ашата һайхан, үнэн зүб хэрэгтэ зорюулаат.

Капитализмһаа социализмда оролгын эхлһэн имагта өөрсэ үедэ ажаһууха ушартай болоһон байнат, тэрэ оролгые бэелүүлэгшэ арадай хүбүүниинь байха, совет арадые агуу ехэ илалтада хүргэгшэ гениальна ударидагшын шабинь байха гурбан дабхар аза золтой байгаат. Танай хаба шадабари болон аша габьянууд иимэ гайхамшаг ехэ баатаршалга гаргаһан шэн габьята партиин эгээн дээдэ хүтэлбэрилхы тушаалда Танине хүргөө.

Танда даалгагдаһан дээдэ зэргын харюусалгые ходо доо эрхим һайнаар дүүргэдэг байгаат. Хүн түрэлтэнэй түүхын эгээн түбэгтэй ба орёо үенүүдэй нэгэндэнь эб найрамдалай хэрэгтэ Танай оруулһан имагта ехэ хубитынтнай түлөө ерээдүйн үетэд баяр баясхалан хүргэхэл. Тантай хани барисаатай, хүндэтэйгөөр угтагдадаг байһанаа өөһэдымнай зол гэжэ Кубадахи Танай ханинар хододоо тоолодог байха.

Манай совет аха дүүнэрэй хэрэгтэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй хэрэгтэ, дэлхэйн бүхы арадуудай хэрэгтэ саашадаа удаан саг соо иимээр лэ алба хэхын түлөө, Танайл ашата һайхан, үнэтэ шухала ажабайдалай замда тааруу сог зали, хурса ухаа, хүндэ хабаатай юрэ бусын шанарнуудые олон олон жэлнүүдтэ бадаруулжа ябахыетнай хүсэнэб.

Танда дуратай, ойшоон омогорходог арадай зүрһөө үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые, Кубын аша туһада Танай хэһэн бүхы юумэнэй түлөө гүнзэгы мэдэрэлэй ба баясхалангай үгэнүүдые, тэрэшэлэн элүүр энхэ ябахыетнай, амжалтануудые туйлахыетнай хүсэһэн тэмсэлэй талаар Танай хани ба соратнигай эгээн ехэ хүсэлэнгүүдые тогтоон абыт.

Кубын Компартиин ЦК-гай
Нэгэдэхи секретарь
Фидель КАСТРО РУС.

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР

Кубын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Р. Кастро хани ёһоной албанай хэрэгээр декабриин 14-дэ Москва ерэбэ. Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Р. Родригес, Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй гэшүүн В. Эспин тэрээнтэй хамта ерэл.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. К. Байбаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо О. Б. Рахманин болон бусад Кубын Республикын ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ Кубаһаа ерэһэн айлшадаа угтаба.

Кубын Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд С. Агирре дель Кристо угтагшадай дунда байлсаа.

(ТАСС).

Л. И. Брежнев Р. Кастротай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев хани ёһоной албанай хэрэгээр Москвада байһан Кубын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Р. Кастротай декабриин 15-да Кремльдэ уулзаба.

Нүхэр Л. И. Брежневэй, нүхэр Р. Кастрын хоорондо болоһон хөөрэлдөөнэй үедэ КПСС-эй XXV съездын, Кубын Компартиин I съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр совет-кубын харилсаа холбооe саашадань хүгжөөн бэхижүүлхэ асуудалнуудые хэлсэһэн байна. Уласхоорондын оршон байдалай үйлэ хэрэгүүд тухай бодомжануудаа мүн лэ хабалсаа.

Нүхэр Фидель Кастрын эльгээһэн бэшэгые нүхэр Р. Кастро нүхэр Л. И. Брежневтэ барюулба. Энэнь хэблэлдэ толилогдоо.

Хөөрэлдөөн үнэн зүрхэнэй, аха дүү ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. У. Черненко, Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Р. Родригес хөөрэлдөөндэ хабаадалсаһан байна.

Кубын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Р. Кастрын хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро энэ үдэр обед эмхидхэбэ.

(ТАСС).

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ КУБЫН ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

Кубын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Р. Кастро декабриин 15-да Кремль соо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ «Плайя-Хирон» гэжэ орден барюулба. Уласхоорондын фашизмые үй бута сохиһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа түлөө, социализм байгуулха хэрэгтэ зохёохы ажал ябуулга эрхилһэнэйнгээ түлөө, тэрэнэй нэрые баатарлиг коммунист-тэмсэлшын ёһотойл һүлдэ тэмдэг болгоһон өөрынь элитэ ехэ шэнжэ шанарай ба хэһэн тэмсэлдээ шэн габьяа гаргаһанайнгаа түлөө, империализмда ба арадуудые мүлжэн дарладаг бусад түхэл янзануудта эсэргүү тэмсэлэй тугые үндэр дээрэ үргэжэ, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта тон үнэн сэхэ байһанайнгаа түлөө, бүхы хүн түрэлтэнэй энхэ амгалан байдалай ба зол жаргалай аша туһада эб найрамдалай, дэбжэлтын ба социализмын хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ хубитаяа оруулһанайнгаа түлөө нүхэр Л. И. Брежнев Кубын Республикын иимэ үндэр шагналда хүртөө юм.

Кубын шагнал барюулха үедэ:

Совет талаһаа — нүхэд Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, А. Я Пельше, Н В. Подгорный, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, И .В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов гэгшэд;

Кубын талаһаа — нүхэд К. Р. Родригес — Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, В. Эспин — Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй гэшүүн, С. Агирре дель Кристо — Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, СССР-тэ байдаг Кубын Республикын элшэн сайд байлсаба.

Нүхэд Р. Кастро Л. И. Брежнев хоёр үгэ хэлэһэн байна.

Нүхэр Р. КАСТРЫН хэлэһэн үгэ

Эгээл хүндэтэ нүхэр Леонид Ильич Брежнев!

Танай 70 наһа гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй үмэнэһөө «Плайя-Хирон» гэжэ национальна орден Танда барюулха гээшэ намда эгээл үндэр нэрэ хүндэ мүн болоно.

Латинин Америкэдэ империализмын хүсэнүүдые тон түрүүн бута сохиһон тулалдаанда байлдаһан, өөһэдынгөө ами наһа үгэһэн хүнүүдэй хүндэлэлдэ 1961 ондо Кубын Революционно правительствын бии болгоһон энэ орденоор империализм ба колониализмда эсэргүү тэмсэлдэ шалгарһан гү, али эб найрамдалай ба хүн түрэлтэнэй дэбжэлтын аша туһада элитэ ехэ баатаршалга гаргаһан кубынхид болон хари гүрэнэй хүнүүд шагнагдадаг юм.

Та, нүхэр Брежнев, хэзээдэшье орходоо үлүүгээр иимэ орденоор шагнагдаха эрхэдэ хүртэнхэйт: онсо бэлигтэ хүтэлбэрилэгшэ-коммунист ба гүрэнэй ажал ябуулагша байһан Танда нэгэн доро империализмда, колониализмда ба шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү элитэ ехэ тэмсэлшын аша габьяа, КПСС-эй XXIV, XXV съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, уласхоорондын оршондо эбэй ёһоор зэргэ оршохо тухай Ленинэй һургаалай ёһоор Совет гүрэнэй бэелүүлдэг эб найрамдалай политикые зохёон байгуулагша, бэелүүлэгшэ байһанай түүхэтэ үүргэ аятай зохидоор таараалдадаг юм. КПСС-эй XXIV, XXV съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые Та эгээл бодото хэрэг дээрэнь зоригжуулан бэелүүлэгшэ байгаат.

Танда энэ орден олгохо ушар шалтагаануудые тайлбарилха зуураа, Кубын Республикын Гүрэнэй Совет Танай баатарлиг коммунист-тэмсэлшэ байһанине харуулһан үндэр шэнжэ шанарыетнай: эдир залуу наһанһаа Марксын, Энгельсын ба Ленинэй хэрэгтэ Танай хамжаһые, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда, уласхоорондын фашизмые Советскэ Союзай тогтоон зогсоогоод, үй бута сохёод, дэлхэйе абарһан дайнда сэрэгэй начальник ябажа, эдэбхитэйгээр хабаадалсаһые, социализм байгуулгада хэһэн зохёон байгуулхы туйлай ехэ ажалыетнай, тэмсэлшэ байһан Танай бүхы ажал ябуулгада харуулагдадаг өөрынтнай элитэ ехэ шэнжэ шанарые онсолон тэмдэглээ һэн.

Советскэ Союзай ханинар, бүмбэрсэг дэлхэйн али бүхы булангуудтахи коммунистнууд, манай уг зорилгые дэмжэдэггүйшье хүнүүдые оруулалсан, хэдэн миллион эрэшүүл ба эхэнэрнүүд мүнөө үеын ажабайдалда СССР-эй дүүргэдэг үүргые, мүн арадуудые хамгаалха хэрэгтэ тэрэнэй баримталдаг политикын ба гол хараа шугамай шиидхэхы удха шанарые ойлгодог, сэгнэдэг, национальна талаараа бэеэ даанхай байдалай болон өөһэдынгөө оронуудай демократическа замаар хүгжэхын түлөө тэмсэдэг бүхы хүнүүд Танине, нүхэр Брежнев, аша габьяатай түүхэтэ хүн гэжэ тоолодог, энээниетнай Ленинэй парти хараадаа абажа, хүтэлбэрилхы эгээл дээдэ тушаал ээлхэ нэрэ хүндэдэ Танине хүртөөгөө бшуу.

Танай хани барисаае, мүн манай Эхэ ороной хуби заяан тухай гаргадаг анхарал оролдолгыетнай үндэрөөр сэгнэхэ олохон ушар шалтагаанууд Кубын арад зондо бии гэжэ бидэ энэ мартагдашагүй жаргалтай һайхан үдэр, нүхэр Брежнев, хэлэхэ хүсэлэнтэй һэмди. Кубын асуудалнуудые Танай ойлгодог ушар, национальна талаараа өөрыгөө хамгаалха ябадал хангаха, ажахын байгуулалтын бэрхэшээлнүүдые дабан гараха хэрэгтэ манай арадай гаргадаг хүсэлэл оролдолгонуудтай Танай һаналаа нэгэдэлгэ бидэндэ, кубынхидта, саг үргэлжын урмашуулга болодог юм. 1974 ондо манай орондо Танай хэһэн түүхэтэ айлшалалга, мүн манай ажалшадтай харилсахадаа, Танай харуулһан хани ёһоной мэдэрэл бидэ бүгэдэндэ мартагдахагүй. Хүндэтэ Леонид Ильич, агуу ехэ совет арадта, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ зорюулдаг Кубын баяр баясхаланда Танай һайн һайхан образ хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

Манай ороной Гүрэнэй Соведэй, тэрэнэй Түрүүлэгшэ нүхэр Фидель Кастрын өөрынь хүндэтэ даалгабари дүүргэхэ зуураа, Кубын арадай эльгээһэн амаршалгатай хамта манай делегациһаа, минии зүгһөө зол жаргалтай ябахыетнай хүсэһэн, мүн социализмын ба коммунизмын, национальна талаараа бэеэ даанхай байдалай ба эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэхэдээ, шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай хүсэһэн хүсэлэнгөө Танда дамжуулан хүргэхыемни намда зүбшөөгыт.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Рауль Кастро, Карлос Рафаэль Родригес!

Хүндэтэ хани нүхэд!

Кубын Республикын хүндэтэ шагнал хүлеэн абаха зуураа, энэ шагналда нэн түрүүн манай партинууд болон арадуудые нэгэдүүлдэг аха дүү ёһоной сэбэр һайхан хани барисаае, революционно ёһоной һаналаа нэгэдэлгые эли тодоор харанаб. Иимэ мэдэрэлтэйгээр Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведтэ ба правительствада өөрынгөө гүн гүнзэгы баяр баясхалан хүргэнэб.

Ушар, ёһо мэдэхэ наһатай болоһон нэгэшье совет хүн, тиин яахадаашье хадаа арбан зургаан миллион совет коммунистнуудай нэгэниинь шье революционно Кубын хуби заяанда хайша хэрэгээр хандадаг гэжэ тоологдодог байхагүй ха.

Эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай, ажалшадай эрхэнүүдэй түлөө тэмсэлдэ хизаарлашагүй баатаршалгын һүлдэ тэмдэг мэтээр, бүмбэрсэг дэлхэйн баруун хуби дээгүүр эршэтэйгээр намилзаһан шэнэ, социалис ажабайдалай туг мэтээр манай эндэ Кубые дурладаг, гүн гүнзэгыгөөр хүндэлдэг юм.

Тиигээдшье, Танай гоё һайхан орон соогуур ябаһан хүнүүд, эршэ хүсөөр, ажабайдалай омог баяраар, революционно зоригжолоор халима дүүрэн тэрэнэй гайхамшагта арад зониие хараһан хүнүүд Кубые хэзээдэшье мартахагүй ааб даа. Зол жаргалтай тиимэ хүнүүдэй тоодо би оролсоноб. 1974 оной эхин багаар Кубада хэһэн айлшалалга толотомо һайхан, сэдьхэл хүдэлгэмэ үйлэ хэрэг болоно, минии дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

Кубын революциин түүхэ — эрхэ сүлөөдэ дуратай Кубын арадые үбдэг дээрэнь дахинаа һүгэдүүлхэ гэжэ һанаашалдаг империализмын ба тэрэнэй хүлһэншэдэй доб толгонуудта, һүйдхэлтэ ажал ябуулгада эсэргүү саг үргэлжын, нэгэшье үдэр замхадаггүй тэмсэлэй түүхэ мүн. Мэнэ һаяхан намда барюулагдаһан «Плайя-Хирон» гэжэ орден энэ тэмсэлэй эгээл гашуудалта шанга үенүүдэй нэгэн тухай һануулна. Коммунис партияа тойрон нягтаар жагсаад, Кубын арад хархис этэгээдүүдэй добтолон ороһон хүсэнүүдые үй бута сохёод, революционно туйлалтануудаа аршалан хамгаалаа бэлэй.

Мүнөө Танай республикын байдал хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи. Тэрэ хадаа дэлхэй дээрэ хүндэлэгдэхэ ёһоороо хүндэлэгдэдэг, мэдэрэгдэдэг юм. Үнгэрһэн жэл Кубын ажабайдалда туйлай ехэ удха шанартай үйлэ хэрэгүүдээр баян байба. Кубын Компартиин нэгэдэхи съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Шэнэ Конституциин ёһоор арадай засагай түлөөлэгдэмэл органууд һунгагданхай. Республикын Национальна ассамблейн нэгэдэхи сесси үнгэргэгдөө. Энэ сесси дээрэ республикын Гүрэнэй Соведэй түрүүлэгшээр Кубын Республикын шалгагдамал вождь, дэлхэйн коммунис ба сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, манай хүндэтэ хани ба нүхэр Фидель Кастро һунгагдаа! Энэшье тиимэ байха ёһотой ааб даа.

Тиимэ болохолоороо, Кубын ажалшадай өөрынгөө гүрэнэй ажал хэрэгүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсалга бүри эли һонор, тодорхой түхэл янзатай болоно байна. Кубадахи залуу социалис засаг түрэ, нэгэ талаһаа, демократиин ба дэбжэлтын түлөө хэһэн Кубын патриодуудай олохон үетэнэй тэмсэлэй баян дүй дүршэл халан абаһан, нүгөө талаһаа — социализмын аха дүү оронуудта бии байгаа гүрэнэй байгуулалтын дүй дүршэлыешье хэрэглэһэн байһаниинь угаа шухала бшуу.

Нүхэдүүд, Кубын эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, социализмын түлөө тэмсэхэдэнь, совет хүнүүд Кубын аха дүүнэртээ хамта эрхэ бэшэ зэргэ ябаа гэжэ мэдэрхэдэ, сэдьхэлдэ һайн байна. Мүнөө элдэб янзын һалбаринуудаар тогтоогдоһон манай харилсаа холбоон тон үргэн ехэ дэлисэтэй болонхой. Энээнһээ манай хоёр орон шүүбэритэнэ, эб найрамдалай ба арадуудай эрхэ сүлөөгэй хэрэг шүүбэритэнэ.

Советскэ Союзай Коммунис парти, совет арад — тэдээнтэй хамта өөрынгөө хүсэ шадалай зэргээр Леонид Ильич Брежневшье — Октябриин Эхэ ороной ба Сүлөөтэ аралай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаа улам бэхижүүлхын, хүгжөөхын түлада саашадаашье али бүхы юумэ хэхэ байна!

(Нүхэр Р. Кастрын ба нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, нэгэнтэ бэшэ альга ташалган болоо).

* * *

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнууд Кубын Республикын үндэр шагнал барюулһантайнь дашарамдуулан Леонид Ильич Брежневые үнэн зүрхэнһөө амаршалаа. КПСС-эй ленинскэ политикые бэелүүлхэ хэрэгтэ, эб найрамдалай ба коммунизмын хэрэгэй илан мандахын аша туһада саашадаа аша үрэ ехэтэй ажал ябуулгаяа эрхилхыень тэрэндэ хүсэһэн байна.

(ТАСС).

КАТОВИЦАДА ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОБО

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадай түрүүшын ээлжээе ашаглалгада оруулалгада хабаадалсахаяа Польшодо ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинтай декабриин 14-дэ уулзажа хөөрэлдэбэ. ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньскии, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич уулзалгада хабаадалсаа.

Үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ польско-совет харилсаа холбооe али бүхы талаарнь хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ зарим асуудалнуудые хаража үзэһэн байна.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН БУСАЖА ЕРЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар баригдаһан «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадай түрүүшын ээлжээе баяр ёһололой оршон байдалда ашаглалгада оруулалгада хабаадалсахаяа ПОРП-ын ЦК-гай, ПНР-эй правительствын уряалаар эндэ ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н Косыгин Эхэ орондоо бусахаяа декабриин 15-да Польшын Арадай Республикаһаа мордобо.

Хүндэ ба транспортна машина-бүтээлгын министр В. Ф. Жигалин, СССР-эй хара металлургиин министр И. П. Казанец, ГКЭС-эй түрүүлэгшэ С. А. Скачков нүхэр А. Н. Косыгинтай хамта бусахаяа мордоһон байна.

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, ПОРП-ын ЦК-гай секретарьнар болон бусад тусхай тушаалтад СССР-эй ба ПНР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Варшавын аэродром дээрэ совет айлшадаа үдэшөө.

* * *

Нүхэр А. Н. Косыгин декабриин 15-да Москва бусажа ерэбэ.

Нүхэд Ю. В. Андропов, В. И. Долгих, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Н. А. Тихонов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, Н. В. Мартынов, И. Т. Новиков, З. Н. Нуриев, Л. В. Смирнов болон бусад аэродром дээрэ тэрэниие угтаа.

(ТАСС).

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ

Мүнөө орон доторнай үрэһэ хүрэнгэ шалгалта дүүрэжэ, эдэнэй шанар тодорхойлогдожо байна. Литвагай ажахынууд энэ талаар ехэ амжалтатай. Хабар таригдаха орооһото ба орооһото-бобово ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгын 90 гаран процентнь нэгэдэхи, хоёрдохи классай гэжэ тодорхойлогдоо. СССР-эй Түбэй статистическэ управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, Украинын, Молдавиин, Эстониин ажахынууд һайн үрэһэ хүрэнгэ бэлдээ. Ургасаяа хүряажа дүүргэмсээрээ үрэһөө сэбэрлэжэ захалһан байгаа. Зарим ажахынуудта орооһон хоёр удаа сэбэрлэгдээ.

Үрэһэ сэбэрлэхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэһээр. Россин Федерациин, Казахстанай, Белоруссиин, Латвиин ажахынууд энэ талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ.

(ТАСС).

ИЗРАИЛИИН КОМПАРТИИН СЪЕЗД НЭЭГДЭЭ

РИМ. (ТАСС). Израилиин Коммунис партиин XVIII съезд Хайфа хотодо нээгдээ. Съездын хүдэлмэридэ 480 шахуу делегат, аха дүү олон партинуудай түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Белоруссиин Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь А. Н. Аксенов түрүүтэй КПСС-эй делегаци хабаадана.

КПИ-гэй ЦК-гай генеральна секретарь М. Вильнер партиин XVIII съездэ КПИ-гэй ЦК-гай тооcоото элидхэл хэбэ. Урда тээхи съездһээ хойшо үнгэрһэн үе соо дэлхэй дээрэ ехэ хубилалтанууд болоо, социализмын ба национально-сүлөөрэлгын хүсэнүүд түүхэтэ удха шанартай илалтануудые туйлаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тушаа тогтон хэлэхэ зуураа, М. Вильнер иигэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ: Израиль-араб зүришэлдөө хёмороое, Палестинэдэ хабаатай асуудалнуудые шиидхэхын тула таарамжатай, бүтэмжэтэй эб найрамдалай программа Израилиин арад зондо КПИ дурадхана. Израиль хадаа 1967 оной июньдэ эзэмдэгдэһэн бүхы араб газар нютагуудһаа өөрынгөө сэрэгүүдые гаргаха, Палестинын араб арадай өөһэдынгөө байдал өөһэдөө тодорхойлхо, бэеэ дааһан гүрэн байгуулха эрхыень хүндэлхэ ёһотой гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

ШЭНЭ КОМПЛЕКС

Хяагтын-Адаг тосхондо гахайнуудые шахан тарҗуулха томо комплекс баригдана гээд манай газетэдэ бэшэгдэһэн байгаа. Тэрэнэй барилгын бүхы хүдэлмэри дүүргэгдэжэ, гүрэнэй комисси тушаан абаба. Эндэ жэл соо 24 мянган гахай шахан тарҗуулагдаха юм.

Тус комплексын ашаглалгада оруулагдахада, гахайнуудые промышленна үндэһэ һуури дээрэ шахан таргалуулха ажахынууд хоорондын нэгэдэл эмхидхэгдэхэ байна. Тэрэ нэгэдэлэй бүридэлдэ Ранжурова нэрэмжэтэ, «Родина», «Заря», «Дружба» колхозууд, Хяагтын, «Пограничный» совхозууд орохо. Нэгэдэлэй директорээр нүхэр Поломошнов баталагдаа.

Шэнэ комплексдо колхоз, совхозуудһаа гахайнууд һаяар асарагдажа, шахалгада табигдахань.

Манай корр.

Хяагтын аймаг.

Түрүүлжэ гараһан вертолётчигууд

...омандир В. М. Соколо... даадаг «МИ-2» түхэлэй ...олётно подразделени ... ажахыда ашаа зөөлэйнгээ түсэб ноябрь 17-до үлүүлэн дүүргэ... байна. Коллективэй ...н уялгаяа дүүргэхэ ...э партийна организа... (секретариинь Ю. Н. ...ев) ехэ үүргэ дүүргэ... социалис мүрысөө эм...һэн гээшэ.

...с подразделени ажалай ...е дээшэлүүлхэ түсэб ... процентээр үлүүлэн ...жэ, түсэбһөө гадуур ...ган түхэригэй олзо ... оруулһан байна.

...жэ подразделениин ...ктив үйлэдбэриингээ даабари дүүргэжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан социалис уялгаяа үлүүлжэ шадаа. Жэшээнь, «МИ-2» вертолёт жолоодогшод В. М. Ромашов, В. И. Жекалов, С. К. Киселев, С. В. Кириленко, Ю. И. Харахинов жэлэй эхинһээ хойшо коллектив соогоо дэлгэрһэн мүрысөөндэ ходо түрүүлжэ ябана. Мүн тиихэдэ Л. Н. Мухин, В. К. Горячкич, Л. Н. Ахметвалеев, Ю. П. Меркушин, Л. Н. Жабко, В. М. Бельмсов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг экипажнууд жэлэйнгээ түсэб, абаһан социалис уялгануудаа сүм дүүргэһэн тухайгаа элидхэбэ.

Л. КАЛИНОВСКИЙ.

Ефим Михайлович Анахов Мелентий Екимович Варфоломеев хоёр олон жэлдэ Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздо мал шанаар ажаллана. Энэ жэлдэ эдэ малшад 605 үнеэ даажа абанхай. Зунай бэлшээриин үедэ эртэ үглөөнһөө үдэшэ орой болотор малаа һайнаар бэлшээжэ, сагаан эдеэ элбэгжүүлхын түлөө нилээд оролдосотойгоор ажаллаһан юм. Мүнөө эдэ нүхэднай үбэлэйшье үедэ һү ехээр абахын түлөө фермынгэ һаалишадта али болохоор туһа хүргэжэ, үнеэдээ эдеэ дүүлэлсэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малшад Е. Анахов, М. Варфоломеев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АЛМАЛТА, АРЬБАЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ

Байгша оной үнгэрһэн 11 һара соо Загарайн аймагай промышленна предприятинуудта 14 зүйлэй шэнэ продукци гаргагдажа эхилэнхэй. Энээнэй хажуугаар автомат болон полуавтомат, поточно лининүүд олоор нэбтэрүүлэгдэһэн байна. Тингэжэ энэ хэмжээ ябуулгын экономическа алмалтань 570 мянган түхэригтэ хүрэнэ.

Аймагай худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд энэ 11 һарын турша соо баһал һайнаар ажаллажа, түсэбөө 102 процент дүүргээ. Хамта дээрээ 580 мянган түхэригэй эд бараанай, эдеэ хоолой зүйлнүүд ажалшадта түсэбһөө гадуур худалдагдаба гээшэ.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ

Н-00846.

X ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

ЯМАРШЬЕ ЖЭЛДЭ—ҮНДЭР УРГАСА

БЭШҮҮРЭЙ АЙМАГАЙ КАЛИНИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙ ТАРЯАШАДАЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛЬӨӨ

✦ Байгша ондо колхоз бүхыдөө 70 мянган центнер таряа хуряажа, 30 мянган центнерыень гүрэндэ худалдаа.

✦ Таряалангай гектар бүриһөө 16,8 центнер ороoһо, 137 центнер хартаабха, 611 центнер күүзику, сабшалангай гектар бүхэнһөө 39 центнер үбһэ хуряагаа.

✦ Таряан ажалһаа хамта 70 мянган түхэригэй сэбэр ашаг олзо оруулаа. Ороoһоной центнер бүхэн түсэбэй ёһоор 6 түхэригтэ байха аад, 5 түхэригһөө үлүүтэй болоо.

БАЯЛИГАЙМНАЙ ЭХИН—АЛТАН ТАРЯАН

ХИЛЭЭМЭ талхан гээшэмнай хүдөөгэй хүн зоной бүхы баялигайнь дээжэ гэжэ тоологдодог ааб даа. Тэрэньшье гайхалтай бэшэ. Ороoһо таряан һайнаар ургабал, хүнэй эдихэ хилээмэ талхан элбэг байна, мүн адууһа малайшье ашаг шэмэ дээшэлжэ, мяхан, һүн, үндэгэн, ноoһон ехээр абтана. Эсэстээ Эхэ оромнай баяжана, хүн зоной байдал һайжарна ха юм.

Зургаа-долоон жэлэй саада тээ манай Калининай нэрэмжэтэ колхоз бүхы дээрээ ороoһо тарянай муу бэшэ ургаса абадагшье һаа, багахан ган гасуур болоходо бэрхэтэй байдалда ородог һэн. Жэшээнь, 1963 ондо сагай уларилай һайн байһан жэлдэ гектарай 14 центнер ургаса хуряаһан аад, хойтохи хоёр жэлнүүдтэнь удаа удаагаар ган болоод, тарянаймнай ургаса гектарай 7—8 центнертэ арай гэжэ хүрөө һэн.

Энээнһээ боложо, гүрэндэ ороoһо таряа худалдаха, мал ажалайшье продукци абаха түсэб, даабари зарим жэлдэ дүүргэгдэдэггүй байгаа. Тусхайлбал, таба-зургаан жэлэй саана үнеэн бүриһөө жэлдээ 2 мянга һайса гаран килограмм һүн һаагдана, хонин бүхэнһөө 3,5 килограммһаа дээшэ ноoһон абтана. Шахамал үхэр бүхэн—350 килограмм, хонин бүхэн 42 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ худалдагдана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ газар таряалангаа зүбөөр эрхилдэг, ороoһо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай, үбһэ ногооной тогтууритай һайн ургаса абадаг болоһоной ашаар лэ мал ажалнайшье баһал «хүл дээрээ» бодожо байна гэхэдэ алдуугүй.

Нэн түрүүн тарилгын газарай хубаарилгые хубилгажа, ажахы доторой эрилтэтэй тааруулан, манай эндэ һайн ургаса үгэдэг, мүн экономическа талаараа ашаг үрэ ехэтэй ургамалнуудай тарилгые үргэдхөөбди. Жэшээнь, шэниисэ ехээр тарихынгаа хажуугаар обёос, горох, мүн кукурузын тарилга үргэдхэгдөө. Манай эндэ ямаршье жэлдэ обёосой һайнаар ургадагые хараада абажа, энээнине 1400 гектарта хүргөөбди. Горохой тарилга 250 гектараар ехэ болгогдоо.

Сэбэр паар ехээр хахалха аргагүй, сүлөө газараар бага дээрэһээ горох, кукуруза горитойгоор тарядд, тэрэнээ намар эртэ хуряажа, паар болгоходомнай, эсэстээ тарянай ургаса бүхыдөө дээшэлнэ ха юм.

Хоёрдохёор, эрхим шанартай тарянай өөһэдын үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхөөр бэлдэдэг болохо хэрэгтэ гол анхарал табинабди. Һүүлэй гурбан жэлэй турша да шэниисэ, обёосой имагтал нэгэдэхи, хоёрдохи классай үрэһөөр таринабди. Тиихэдээ тарянай ургаса хуряажа, ороoһо гүрэндэ худалдажа байхатаяа адли, ерэхэ жэлэйнгээ үрэһэ сэбэрлэжэ, хадагалжа эхилдэгбди. Байгша ондо бүхы 12 мянган центнер үрэһэеэ бүри ноябрь һарын урда тээ сэбэрлэжэ, тарилгын шанарта хүргөө һэмди.

Гадна манай колхоз аймагай, республикын колхоз, совхозуудта һайн сортын үрэһэ худалдадаг ажахы болгогдонхой. Энэ жэлдэ ажахынуудта 29 мянган центнер үрэһэнэй тарян худалдагдаа. Үшөө мянган центнер үрэһэ Хурамхаанай, Баргажанай аймагуудта эльгээхэбди.

Гурбадахи шухала асуудал гэхэдэ, тарялан, сабшалангые шадаал һаа, һайнаар уһалха, үтэгжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулагдана. Өөһэдынгөө хүсөөр түхеэрһэн Һүдэнтын уһалууриин түхеэрэлгэ хэрэглэжэ, мүн багахан гол горходые хаагаад, жэл бүри шадаал һаа ехэ газар ундалуулха гэжэ оролдонобди. Жэшээлхэдэ, байгша ондо 1282 гектар тарянай газар уһалагдаад, тэрэнэй 534 гектарай эхэнхидэ шэниисэ, үшөө горох, обёос таригдаа һэн. Уһалууриин тарялангай га бүхэндэ 30 килограмм азотно, 40 килограмм фосфорно, 25 килограмм калийна үтэгжүүлгэ оруулагдаа юм.

Тиигэжэ энэ газарай га бүриһөө 19,8 центнер шэниисэ, 24,7 центнер обёос, мүн гектарай арбаад центнер горох абтаа. Ж. Ц. Цыбикмитовэй даадаг бригада уһалагдадаг газарһаа гектарай 25 центнер шэниисэ хуряагаа. Ондоогоор хэлэбэл, уһалагдаһан газарай ургаса добынхиһоо хоёр дахин ехэ байгаа.

Хэнэйшье мэдэһээр уһалагдадаг бүхы тарялан дээрээ ороoһото ургамал тарихa аргагүй байһамнай элитэ. Тиимэһээ тэрэнэйнгээ эхэнхидэ кукуруза, күүзику, хартаабха таринабди. Наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ хүрьһэндэнь горитойгоор оруулаад, уһалһан газарай гектар бүхэнһөө энэ жэлдэ 137,5 центнер хартаабха хуряагдаа. Бэрхэ механизатор Семен Ермолаевич Ястребов га бүхэнһөө 150 гаран центнер хартаабха суглуулаа. Һайн ургаса абаһанай ашаар колхознай гүрэндэ түсэбһөө гадуур 1000 центнер хартаабха худалдаа юм.

Тэрэшэлэн га бүхэндэнь арбаад центнер хүрэтэр минеральна үтэгжүүлгэ оруулаад, хэдэ дахин уһалжа, гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 611 центнер күүзику хуряагаабди. Тэрэнэй ашаар үнгэрэгшэ хабартаа 12 мянган центнер күүзику үнеэдтэ, шахамал гахай, үхэрнүүдтэ эдюулжэ, нилээд ехэ продукци абаабди.

Хабар, намарай үедэ газар хахалалга, элдүүрилгэ, үрэһэ тарилгын бүхы хүдэлмэри агротехникын нарин заабаринн ёһоор, эгээл таатай хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар хэгдэнэ. Тиихэдэ поли бүхэндэ тааруулан, агротехникын тодорхой онол аргануудые хэрэглэхэ гэжэ оролдонобди.

Наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ тарялан, сабшалан дээрэ жэл бүри ехээр гаргагдана. Тусхайлбал, хэрбээ энэ жэлэй ургасада 16 мянган тонно шэбхэ, 300 тонно минеральна үтэгжүүлгэ газарай хүрьһэндэ оруулагдаһан һаань, харин ерэхэ жэлдэ 18 мянган тонно үтэгжүүлгэ тарялан, сабшаланда оруулагдаха юм.

Эдэ бүгэдын ашаар һүүлэй табан жэлдэ ороoһо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай, үбһэ ногооной тогтууритай һайн ургаса хуряагдана. Үнгэрэгшэ юһэдэхи табан жэлдэ тарялангай гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 15 центнер ороoһон хуряагдаа. Сабшалангай ургаса хоёр дахин шахуу дээшэлээ.

Байгша ондо сагай уларил илангаяа тарян ажалда тон таарамжагүй байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хабар эртэ хүйтэн байгаад, зунай эхеэр хура борoo ёһоор ороогүй. Удаань намар тарянай түлэг эдеэшэжэ байтар эртын хюруу унаа.

Иимэ орёо бэрхэтэй жэл болобошье һаань, үшөө 700 гектар тарянай хүлдөөшье һаань, бүхыдөө 70 мянган центнер ороoһон абтаа гэхэ гү, али га бүхэнһөө дунда зэргээр 16,8 центнер тарян хуряагдаа. Гүрэндэ 30 мянган центнер үрэһэнэй таряа худалдаабди.

Тиигэжэ колхозой таряашад, механизаторнууд абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэә.

Энэ жэлдэ манай луговодууд һайн үрэ дүн туйлаа. Ажахын бүхы сабшалан дээрэһээ гектарай дунда зэргээр 39 центнер үбһэн абтаа. Бэрхэ луговодууд К. Г. Ястребов, Д. М. Федоров гэгшэд даажа абаһан сабшалангай га бүхэнһөө 42—43 центнер үбһэ хуряаһан байна.

Туйлаһан зарим тэды үрэ дүнгөөрөө һанаагаа амархагүй, ямаршье уларилтай жэлдэ бүри үндэр баян ургаса абадаг болохын тула үшөө ехэ хүдэлмэри хэхэ, бүхы ажалаа улам һайжаруулха зорилготойбди.

В. ИВАНОВ,
колхозой правлениин түрүүлэгшэ.
К. ПАВЛОВ,
ажахын ахамад агроном.

МАНАЙ ДАЙШАЛХЫ ХҮСЭН

Ямаршье ехэ хүдэлөөнэй, түрүү юумын манлайда, эгээл түрүүшын зэргэдэ коммунистнууд ябахал ёһоороо ябадаг гээшэ. Энэшье гайхалтай бэшэ. Хэр угһаа хойшо хаана хүшэр хүндэ байдал тохёолдоноб, тэндэ коммунистнууд лэ шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ харуулан ябадаг байһан, мүнөөшье ябана. Хаана шэнэ, түрүү юумэн эхилнэб, тэрэнине түрүүшын ээлжээндэ баһал коммунистнууд дэмжэдэг гээшэ.

Тээмэндэ КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум дээрэ нүхэр Леонид Ильич Брежнев коммунистнуудай үүргэ, харюусалга тухай тон тодо хурсаар заагаа һэн.

Бүхы коммунистнуудайнгаа үүсхэл эдэбхиие бодотоор бадаруулжа шадаһан, үнэн шударгы, мэргэжэл ехэтэй, зон нүхэдөө урагшань дахуулан ябахаар хүнүүдые үйлэдбэриин гол һалбаринуудта зүбөөр хубаарилжа табиһан газартал амжалта туйлагдадаг.

Манай колхозой партийна организаци энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулдаг болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахын гол һалбари болохо тарян, мал ажалда хүдэлхөөр коммунистнууд, эдэбхитэй хүнүүд олоор эльгээгдэнэ.

Мүнөө тракторно-тарян ажалай бригаднуудта гансахан механизаторнуудай дунда 26 коммунист тоологдоно. Тэдээн дээрэ үшөө 30 комсомол нэмэхэдэмнай, ехэхэн хүсэн болоно.

Энээнэй ашаар хабарай тарилга, ургаса хуралгын үедэ, мүн машина техникэ заһабарилха хаһадашье звено, агрегат бүхэндэ коммунистнуудые табина. бригаднуудта партийно-комсомолой бүлэг эмхидхэнэбди. Эдэнэр лэ халуун хүдэлмэриин үедэ социалис мүрысөө толгойлжо, хаанашье хүдэлхэдөө бүтээсэ ехэтэй, һайн шанартай ажалай жэшээ харуулна бшуу.

Жэшээнь, коммунистнууд Семён Ястребов, Николай Ткачев гэгшэд хартаабха ургуулдаг звенонуудые хүтэлбэрилжэ, һүүлэй хоёр жэлэй туршада гектар бүриһөө 120—150 центнер ургаса хуряадаг болонхой. Дүршэлтэй луговод, коммунист Я. Т. Пантелеев энэ жэлдэ гектарай 33 центнер үбһэ абаа. Эдэбхитэй коммунист Ж. Ц. Цыбикмитовэй хүтэлбэрилдэг бригада жэл бүри эрхим һайн ургаса хуряана.

Нигэжэ хэлэхэдээ, гансахан лэ коммунистнууд, комсомолшууд эрхимээр ажаллана гэхээ һананагүйб. Манда партийнабэшэшье һаа, эдэбхитэй, үнэн сэхэ, урагшаа һанаатай хүнүүд олон ааб даа.

Гэхэтэй хамта, коммунистнууд болон комсомолшуудаймнай эдэбхи үүсхэл, эрмэлзэлэй тон нүлөө ехэтэй байһаниие энэ жэлэй ургаса хуряалгын дүн элитээр харуулаа. Байгша оной ургаса хуряалгые эрхим һайнаар эмхидхэжэ, Эхэ орондоо ороoһо ехээр үгэхэ гэһэн Кубаниин суута механизаторнуудай үүсхэл уряагай орон соо дэлгэрээд байхада, манай колхозой коммунистнууд, комсомолшууд өөһэдынгөө суглаануд дээрэ түрүүн энэ асуудалые үргэнөөр зүбшэн хэлсэһэн юм. Удаань тэдэнэй дурадхалаар бүхы механизаторнуудтаяа хэлсээд, республика доторoo мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ шиидээ бэлэйбди.

Тиигэжэ энэ жэлдэ таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө коммунистнууд, комсомолшууд социалис мүрысөө бодотоор толгойлоо. Тэдэнэй олонхинь өөһэдөө ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлахын хажуугаар бусад нүхэдөө дахуулан, тарянай ургасые түргэнөөр, гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха тэмсэл эмхидхэжэ шадаһан байна. Энэ талаар жэшээ болгон, нэгэдэхи тракторна бригадын партийно-комсомолой бүлэгые дурдамаар. Коммунистнууд Николай Болдырев, Михаил Михайлов, комсомолшууд Семен Ткачев, Георгий Ястребов гэгшэдһээ бүридэһэн энэ бүлэг хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ ажалай ёһотойл эрхим жэшээ харуулаа. Комсомол хүбүүн Георгий Ястребов үсөөхэн хоног соо 4550 центнер таряа сохёод, ажахынгаа бүхы комбайнернуудай мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ. Тэдэнэй хүндэлэлдэ Ажалай Алдар Солын туг нэгэнтэ бэшэ үргэгдэһэн байха.

Үнинэй комбайнер, партиин гэшүүн Иван Афанасьевич Григорьев бригададаа арадай хиналтын постые толгойлжо, шанарай түлөө шанга тэмсэл эмхидхэһэн байна. Тиигэжэ тэрэнэй хүдэлдэг бригадада ургаса хуряалгын үедэ ажалдаа голодоһо гаргаһан, таряа гээлтэдэ оруулһан ушар нэгэшье үзэгдөөгүй.

Коммунистнууд, комсомолшуудһаа жэшээ абажа, бусад нүхэднайшье энэ жэлдэ ажалдаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Жэшээнь, комбайнер Иосиф Пантелеев гансаараа 4870 центнер таряа сохижо, колхозойнгоо чемпион болобо. Залуу механизатор Леонид Мурзин таряа хадахадаа 400 гектарай ургаса баал болгоод, үшөө 2 мянган центнер ороoһо сохёо. Иимэ жэшээнүүд олон.

Гадна энэ жэлдэ колхоздо таряа хуряалга дээрэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар эмхидхэгдэһэн байгаа гэжэ хэлэхээр байна. Эндэ баһал коммунистнуудай эмхидхэхы үүргэ элитээр харагдаа. Гушадай дунда һургуулиин багша С. Н. Фомин, арадай хиналтын гол бүлэгэй түрүүлэгшэ З. Р. Рябов, тракторна бригадын бригадир Ж. Ц. Цыбикмитов, комсомолой комитедэй секретарь Яков Ткачев гэгшэд, мүн ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд механизаторнуудай дунда лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, полевой станнуудта ханын газетэ, дайшалхы хуудаһа гэхэ мэтэ олон дахин гаргаһан. Социалис мүрысөөнэй дүншье саг соогоо согсологдодог байгаа.

Эдэ бүгэдын ашаар лэ колхозойхид һайн ургаса ургуулжа, тэрэнээ түргэнөөр, гээлтэгүйгөөр хуряажа, абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа.

И. ПАВЛОВ,
колхозой парткомой секретарь.

Үниһөө хойшо һайн һайхан заншалай уг дамжан, бүхэли гэр бүлөөрөө ёһотойл таряашад болоһон хүнүүд эндэ олон. Эсэгэ, аха, дүүнэр булта механизаторнууд Ястребовтан, Ткачёвтон, Перелыгинтэн, Куприяновтан.. гээд лэ захагүй. Колхозой правлени, партком эдэнэртэ анхарал хандуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гар тээһээ) байгша оной ургаса хуряалгада онсо шалгарһан залуу комбайнер Семён Ткачёв, тэрэнэй эсэгэ үнинэй механизатор Еремей Викторович Ткачёв, залуу трактористнууд Михаил Федотов, Виктор Савельев.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

«Эрхим шанартай үрэһэн — үндэр ургасын эхин» гэжэ таряаша зон дэмы хэлсэдэггүй. Энэ колхоздо хайша хайшаа 100 метр талмайтай, шифер хушалтатай, бүхыдөө 150 мянган центнер тарянай багтаха оньһожоруулагдаһан тоог, мүн үрэһэ хадагалха һайн складууд бии юм.

— Ороoһоёо, илангаяа үрэһэеэ нюдэнэй сэсэгы мэтэ нарниаар хадагалдагбди. Манайдаш центнершье ороoһон сэгээн талада хэбтэдэггүй юм, хуу сарай доро, амбаарта адхаатай байдаг,— гэжэ түбэй тоогые даагша П. И. Терентьев хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түбэй тоог дээрэ таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэри нэгэшье үдэр таһалданагүй.

Колхоз жэлһээ жэлдэ тарялан, сабшалан дээрээ наг шэбхэ ехээр гаргана, минеральна үтэгжүүлгэ горитой оруулна. Газарай үрэжэл һайжаруулха тусхай оньһожоруулагдаһан отряд эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй хүсөөр энэ жэлэй ургасын аша туһада 16 мянган тонно шэбхэ тарялан, сабшалан дээрэ гаргаһан байна. Тиихэдэ гансахан үнгэрэгшэ намартаа 8 мянган тонно шэбхэ ерэхэ жэлэй ургасада зорюулагдажа гаргагдаа. Мүнөөшье энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажахын суута луговод К. Д. Ястребовай даадаг сабшалан дээрэ шэбхэ зөөгдэжэ байна.

М НАМЖИЛОВАЙ фото.

ГАЗАРАЙ ЭЗЭН—БРИГАДА

Гуша гаран жэлдэ тарян ажалда хүдэлнэб. Тэрэнэйнь хорин жэл соо тракторна бригадые хүтэлбэрилнэб.

Сэхыень хэлэхэдэ, урдань тракторна бригада газарайнгаа ёһотойл эзэдынь байгаа гэхын аргагүй. Хабар газар хахалжа, тарилга хээд, зундаа паар хахалаад лэ, намар ургасыень хуряажа абахаһаа бэшэ, ондоо хүдэлмэри тарялан дээрээ хэдэггүй байгаа ха юмбибди даа.

Мүнөө тад ондоо болоо. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ, газар тарялан һайнаар эрхилхэ тушаа парти, правительствын тон ехэ анхарал хандуулһанай ашаар илангаяа һүүлэй арбаад жэлэй туршада тарян ажалда туйлай ехэ хубилалта болоо гэжэ бидэ өөһэдынгөө бригадын байдал дээрэһээ элитээр харанабди.

Колхоздо газар тарялангай эмхидхэл хубилгагдажа, манай тракторна бригадын имагтал ороoһо таряа, хартаабха ургуулха гол шэглэлтэй байхада, хэхэ хүдэлмэримнай, зорилгомнайшье тодорхой, ажаллахада һонин болоо.

Манда хамта 1600 гектар тарялан даалгагданхай. Тэрэнэйнгээ 1000 гектартань шэниисэ, 400 га дээрэнь обёос, 20 гектарта хартаабха ургуулнабди. Жэл бүри 400 гектар сэбэр паар бэлдэнэбди. Бригададамнай 7 гэнжэтэ мөөртэй трактор, 12 комбайн болон газар элдүүрилгын бусад техникэ үгтэнхэй. Хамта 20 хүн хүдэлнэбди.

Бригадын ажал тухай тобшоор хэлэхэдэ иимэ. Сэбэр паар, намарай паар хабар хахалжа тариһанда орходоо һураггүй дээшээ ургаса үгэдэгынь мэдээжэ ааб даа. Тиимэһээ шэниисэеэ гол түлэб сэбэр паар, намарай паар дээрэ тариха гэжэ оролдонобди. Жэшээнь, энэ жэлдэ 400 га сэбэр паар, баһал тэды тухай намарай паар дээрэ шэниисэ таряад, саадатэнь үлэһэн 200 гектар шэниисэеэ аммиагай уһа оруулаад, хабар хахалһан газарта таряабди.

Хабар эртэ паараа борнойлжо, шииг нойтыень хушаад, илангаяа намарай паар дээрэ РУМ-3 машинаар гектарай 2 центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа һэмди. Сэбэр паарта шэниисын үрэһые хэрээһэлүүлэн хаяад, намарай паарта нарин зүрүүдаар таряабди. Бидэ үрэһэ хаяһанай һүүлдэ дары тусгаар агрегат табижа, хүндэ катогоор хүрьһыень заатагүй нягтаруулан даруулдагбди. Тиихэдэ хабарай һалхинда хүрьһэнэй дээрэхи хиидэнэгүй, шииг нойтоннинь һайн баригдана, ургаса жэгдэ дээр гарана, намар таряа хуряахада газарынь тэгшэ байна.

Энэ жэлдэ сэбэр паар дээрэһээ гектарай дунда зэргээр 25 центнер шэниисэ абтаа. Үтэгжүүлгэ оруулагдаһан намарай паарай га бүхэнһөө 21,5 центнер ороoһон гараа. Байгша ондо уһалха аргатай байһан 42 гектар намарай паар дээрэ хабар эртэ бураздаануудые гаргаад, уһалһан бээрээ, дахин хахалжа элдүүрилээд, шэниисэ таряа һэмди. Тэндэһээ гектарай 26 центнер тарян хуряагдаа.

Сэбэр паар ехээр хахалха аргагүй дээрэһээ зарим газарта шэниисэеэ гурбан жэлдэ удаа удаагаар тариха баатай бологдоно. Тиимэ газарай ургаса эсэстээ хэзээшье доошолоо ааб даа.

Саашадаа намарай паар лэ ехээр хахалха, илангаяа ээлэгдэһэн паар хэрэглэдэг болохо зорилготойбди. Жэшээнь, энэ жэлдэ силос ургамал эртэ хуряажа, [illegible] гектарта намаран паар хахалаабди. Уһалагдадаг газар үргэдхэхын тула мүнөө Х[illegible] го мүрэнэй эрьедэ бүл[illegible] станци тодхоод. 60 гек[illegible] шэниисын газарта уһа [illegible] гажа байнабди.

Манай бригадада гол түл[illegible] дүршэлтэй, ажалаа [illegible] мэдэхэ механизаторнууд [illegible] дэлдэг. Гэбэшье һүүлэй [illegible] дэ залуушуул олон нэм[illegible] ороо. Тиимэһээ бригадада [illegible] ри гаран жэлдэ хүдэ[illegible] байһан Григорий Миха[illegible] вич Перелыгин, Николай [illegible] хонович Рябов, Евсей [illegible] реевич Афанасьев гэ[illegible] газар хахалхадаа, минер[illegible] на үтэгжүүлгэ оруулха[illegible] таряа хуряахадаа, юр[illegible] ямаршье хүдэлмэри хэха[illegible] залуушуулые ходо да[illegible] жа, дүй дүршэлдөө һур[illegible] ябадаг заншалтай.

Булта эбтэй зэтэйгээр, [illegible] гэн эрмэлзэлтэйгээр хү[illegible] хэдэ бүхы ажал хаһа[illegible] соогоо, һайн шанартай[illegible] хэгдэнэ. Жэшээнь, хаб[illegible] тарилгын хүдэлмэрине [illegible] 12 үдэр соо, ургаса хур[illegible] га 18—19 хоногой ту[illegible] дүүргээбди.

Мүнөө бидэ тарялан [illegible] рээ наг шэбхэ гаргажа, [illegible] тогтоохо хүдэлмэри [illegible] трактор, машинаяа за[illegible] рилжа, ерэхэ жэлэйнгээ [illegible] гасада бэлдэжэ байнабди.

Ж. ЦЫБИКМИТОВ,
тракторно-тарян ажа[illegible] бригадын бригадир.

МАСТЕРСКОЙ СОО...

РЕПОРТАЖ

Ажахын ахамад инженерэй таһалгын сонхоор газаашаа харахада, заһабарилгын мастерской, трактор, машинын гараж, техникэ хадагалдаг хашаа гэхэ мэтэнь хуу альган дээрэ байһандал харагдаба.

Таряа хуряалгын комбайнуудынь хоёр ряд болгожо табяатай, резинэ мөөрнүүдынь сагаанаар будагданхай. Хартаабха, силосэй ургамал хуряаха комбайнуудынь баһа амяараа табяатай. Элдэб жэжэ техникэнь түмэр решетко хорёо соо суглуулагданхай байна. МТМ-эй хашаа соо хайша хэрэгээ хаягдаһан техникэ оройдоошье харагданагүй.

— Комбайнуудые хадагалха дээрээ хушалтатай сарай түхеэржэ хүшхэрөөгүйшье һаа, тэдэнээ нэгэ газарта суглуулжа, заабариин ёһоор наринаар хадагалдаг болонхойбди. Үбэлдөө хүдэлгэгдэжэ байһан тракторнуудые бултыень оруулха дулаан гараж бии. Мүнөө ехэнхи ажалай оньһон машинын хүсөөр хэгдэдэг болоод байхада, техникэдэ наринаар хандаха гээшэ гол шухала,— гэжэ колхозой ахамад инженер В. А. Куприянов хэлэнэ.

Тэрэнь тон зүб. Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид бүхы машина техникээ эзэн ёһоор хадагалжа, саг соонь наринаар заһабарилаад, зүбөөр ашаглажа шадаһанай ашаар тарян болон мал ажал дээрэхи бүхы хүдэлмэреэ саг соонь бүтээжэ, тарялан, сабшаланһаа һайн ургасашье абана бшуу.

Техникэ заһабарилгынь мастерской соо ороходо тэрэнь багаханшье һаа, зохидоор түхеэрэгдэнхэй, досоогоо дулаахан, һаруул гэрэлтэй. Эндэ нэгэн доро хоёр гэнжэтэ, гурбан мөөртэ трактор оруулагдаад, заһабарилагдажа байна.

— Бидэ бүхы тракторaa заатал һаа, өөһэдөө заһабарилха гэжэ оролдоногүйбди. Ехэ, капитальна заһабарилга хэхэ бүхы хэрэгтэй орёо нарин түхеэрэлгэтэй мастерской манда үгы. Тиимэһээ мүнөө үбэлдөө «Сельхозтехникын» Бэшүүрэй отделениин мастерскойдо—6 гэнжэтэ трактор, Шаралдайн мастерскойдо 5 мөөртэ трактор капитальнаар заһабарилуулхаяа үгэнхэйбди. Үшөө хоёр трактор «Сельхозтехникын» Оронгын станцида һэлгэжэ абахаар эльгээгээбди,— гэжэ энэ МТМ-е даагша, механик И. Д. Ткачев хөөрэнэ.

Энэнь баһал зүб гэхээр. Илангаяа тракторай орёо нарин узелнуудые заһабарилха, тааруулан табиха, хүйтөөр, халуугаар хүдэлгэжэ туршаха тусгаар түхеэрэлгэгүй ажахынуудай ехэ заһабаритай техникээ «Сельхозтехникын» мастерскойдо үгөөшэнь һураггүй дээрэ болоно. Энээнэй ашаар заһабарилгын шанар һайн болохо, заһабарилагшадай ажалай бүтээсэ дээшэлхэ, запчастьшье зүбөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой бшуу.

— Зарим техникээ өөһэдөө заһабарилха аабзат даа? — гэжэ асуубаб.

— Бага зэргэ, дундуур заһабарилгатай 30 трактор эндэ задалжа заһабарилхабди. Плуг, сеялкэ, культиватор гэхэ мэтэ техникээ баһал өөһэдөө бэлэн болгохобди, — гэжэ нүхэр Ткачев харюусана.

— Мүнөө энэ хүдэлмэритнай хэр ябанаб?

— Даб дээрэ түрүүшын 10 трактор бэлэн болгогдоо. Энээнтэй хамта плуг, сеялкэ гэхэ мэтэ түлэг заһабарилагдана. Юрэдөөл, мартын 1 болотор бүхы техникэмнай бэлэн болохо даа, — гэнэ МТМ-е даагша.

Хэнэйшье мэдэһээр тарялан дээрэхи ажалай үни хада дүүрээшье һаа, колхоздо адууһа малай тэжээл гүүргэ, фермэнүүдтэ зөөхэ, барилгын модо, шулуу, шэрэхэ, хээрэ наг шэбхэ гаргахаһаа эхилээд, трактораар хэхэ хүдэлмэри үбэлдөөшье ехэ ааб даа. Тиимэһээ ямар тракторые хэзээ заһабарилхаб, хэды соо дүүргэхэб гэжэ хуу зохид график табигданхай.

Заһабарилагшадай ажал яһала һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ харахаар. Эндэ хүдэлэгшэд үдэрынь столоводо эдеэлнэ. Мүн тракторaa хэн, хэды хоног соо заһабарилхаб гэжэ хүн бүхэн тодорхой уялга абаад, хоорондоо мүрысөө батал[illegible]хай.

— Би өөрынгөө трак[illegible] бүри һаяар бэлэн болго[illegible] гаргахамни. Запчастиин [illegible] талдаагүй һаань, бүри[illegible] эртэ дүүргэхэ байгааб,— гэжэ үнинэй тракторист Н[illegible]колай Рябов хэлэнэ.

— Та, хэнтэй мүрысэнэ[illegible]

— Прокопий Сафонов[illegible] мүрысэдэг хүм. Тэрэм ДТ-[illegible] түхэлэй трактораа баһал [illegible]һабарилжа дүүргэхэ дүтэл[illegible] — гэнэ.

Эндэ хүдэлжэ байгша[illegible] дунда мүн бэрхэ механ[illegible]заторнууд Тарас Ткач[illegible] Трифон Иванов, Юрий К[illegible]наков [illegible] баһал һайн ш[illegible]нартай, бүтээсэ ехэтэй а[illegible]лаараа шалгарна

М. НАМЖИЛОВ,
манай тусхай корр.

Совед үүдэй хүдэлмэри

ТОСХОНОО БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОНО

Загастайн сомоной Совет нютагай Соведүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оло дахин түрүү hуури эзэлhэн, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шандашье хүртэhэн юм. Тус Соведэй мэдэлдэ байдаг Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бараг hайнаар хүдэлнэ, социалис уялгануудаа, түсэб, даабаринуудаа дүүргэжэ байнхай.

Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 1976 ондо мяха, ... үйлэдбэрилхэ, эдэ продукци гүрэндэ худалдаха түсөөе уридшалан дүүргэхэ ...дaлтан. Яахадааб гэхэдэ, ...о жэлэй үнгэрhэн арба ...гэн hара соо энэ ажахы hү, ...мяха үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбүүдээ дүүргээ ха юм.

— Ноябрь, декабрь hаранuудта үсэд шангаар хүдэлжэ, манай ажахы бүхы жэл соо 11.241 центнер hү haaxa, 1967 центнер мяха гүрэндэ тушааха дүүрэн аргатай. Нигэжэ 1976 оной түсэбүүдые дүүргэхэ байнабди, — гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Максим Дагбаевич Данзанов хөөрэнэ.

Тинхэдэ жэмэс ургуулдаг станци, «Сельхозтехникын» Сэлэнгын аймагай отделени, эндэхи транспортна предприяти эрхим ажалаараа ганса аймаг соогоо бэшэ, республика дотороо мэдээжэ болонхой. Эдэ предприятинуудта Загастайн сомоной Соведэй депутадууд олоороо ажаллана, эдэнэй эрхим ажалай үльгэр жэшээ гүрэнэй түсэб, даабари дүүргэхэ хэрэгтэ нилээд нүлөө үзүүлнэ гээшэ.

Загастайн сомоной Совет Тохой нютагаа болбосон түхэлтэй болгохо талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. Мүнөө айл бүхэнэй газаа модод hуулгагданхай, палисадник, сонхын ставнинууд хэгдэнхэн, үйлсэ, гудамжанууд сэбэрлэгдэнхэй. Холоhоо Тохой тосхон гоё hайнаар, болбосон түхэлтэйгөөр харагдадаг болоо. Тус тосхондо хоёр, гурбан дабхар гэрнүүд олоор баригдажа байна. Илангаяа «Сельхозтехникын», «Транспредприятиин» хажуугаар нимэ байранууд hүүлэй үедэ олошоржо байна.

— Тохой тосхон hүүлэй табан жэл соо болбосон түхэлтэй болоко эхилээ. Эндэ 6 мянган хүн зон ажаhууна. Эдэнэй байрын гэрнүүд нилээд hайжараа, муу, гэргэ hуудаг айл эндэ байхагүй. 1975—1976 онуудта гушаа гаран айл шэнэ гэрнүүдтэ нүүжэ оронхой, — гэжэ эндэхи сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Николай Григорьевич Виткин манда хөөрэбэ. Тосхондо үхибүүдэй саад, яслин баригдана. Нёдондо жэлдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 80 үхибүүдэй байха сад-ясли барhан юм. Тинхэдэ эмхи зургаануудта ажаллагшадай үхибүүдые хүмүүжүүлхэ сад-ясли түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлдэг. Загастайн дунда hургуулиин хажууда тосхоной залуушуулай ажалhаа сүлөө сагтаа физкультура, спортоор бэе hорихо ехэ зал баригдаhхай.

— Манай Тохой нютаг хото городhоо юугээр дутахаб даа, эндэ хуу бии ха юм. Ажаллаха амархашье арга боломжо гүм бии болонхой. Тосхон соомнай соёл культурын хоёр байшан, хэдэн улаан булан бии. Кино, концерт таhалдадаггүй, физкультура, спортоор бэе hорихо газарнуудшье бии ха юм, — гэжэ Тохойн залуушуул хэлсэдэг байна.

Тосхоноо гоё hайхан, болбосон түхэлтэй болгохын тула сомоной ажалшад үни хада оролсодог байгаа hэн. Ажалшадайнгаа энэ эрмэлзэл оролдолгыень Загастайн сомоной Совет хараалдаа абажа, депутадуудайнгаа хүсөөр ехэ хүдэлмэри ябуулhан байха юм. Жэшээнь, сомоной Соведэй депутадууд «Сельхозтехникын» отделениин партийна организациин секретарь А. А. Бамбаров, Тохойн жэмэс ургуулдаг станциин директор С. Д. Цыренжапов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо М. Д. Данзанов СПТУ-гай директор В. А. Тыжинов гэгшэд тосхон hуурияа болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ илангаяа габьяатай байна.

Айл бүхэнэй газаа модо hуулгаха, гэр байра заhаба-рилха, сэбэрлэхэ, үйлсэ гудамжануудаа ариг сэбэр болгохо талаар эдэнэр гоританхон хүдэлмэри хүүлээ. Мүнөө эдэ депутадууд тосхоной талмай, гудамжануудта харуулан ойлгуулха агитациин хэрэгсэлнүүдые түхеэрэлсэжэ байнхан. Нютагай партийна организацинууд хаана ямар панно, диаграмма, уряа лозунгнуудые бэшэхэб, үлгэхэб гэжэ тодорхойлжо байна. Тохойн уран зурааша энэ хүдэлмэридэ олоороо хэсүүлэгдэнэ. СПТУ-гай, «Сельхозтехникын» оршодог газарнуудта, колхозой түб талмайда түрүүшын уряа, лозунгнууд бии болонхой.

Болбосон түхэлтэй нютагта ажаhуугаад ажал хүдэлмэри хэхэдэшье урматай, баяртай байдаг ха юм. Тохой нютагай ажалша, малша хүнүүдэй эмхи зургаануудта, предприятинуудта ажаллагшадай арбадахи табан жэл соо нютагаа бүри гоё hайхан болгохо ... этигээд байна.

Б. ЦЫРЕТОРОВ
манай штатнабэшэ корр.

МҮРЫСЭДЭГ ОБЛАСТИИН ҺОНИН

СУГЛУУЛАГДАМАЛ КОМАНДЫН ГЭШҮҮД

Шэтын областиин эрхим дээдэ мэргэшүүл — hур харбагшад Мэлс Дабаев, Владимир Енеев, Лхама Даширабданова гэгшэд Батуми хото ошобо. Ороной суглуулагдамал командын гэшүүдэй мүрысөөн тэндэ болоно байна. Дээрэ дурсагдагша мэргэшүүл-hур харбагшад ороной суглуулагдамал командада ороно.

Батуми хотодо болохо байгаа энэ мүрысөөн хадаа дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ нэгэ шатань болохо юм. Ерэхэ жэлэй январиин эсэс багаар Австралида дэлхэйн hур харбагшадай мүрысөөн болохо.

ШАНАР ТУХАЙ

Ажалай Улаан Тугай орденто Калангуйн плавиково шпадан комбинат областиин ашагта малтамалнуудай предприятинууд соо эгээн түрүүн продукциин шанар hайжаруулха гурим нэбтэрүүлhэн байна.

Энэ гурим нэбтэрүүлhэн дүй дүршэл тухай асуудалаар тус комбинадта зүблөөн болоо. Шухаг металлнуудай Эрхүүгэй институдай, гүрэнэй шалгалтын Шэтын лабораториин хүдэлмэрилэгшэд, хүршэ областьнуудай түрэл предприятинуудай гүлөөлэгшэд, Забайкалиин ашагта малтамалай предприятинуудай ахамад инженернүүд, элитэ мэргэжэлтэд энэ зүблөөндэ хабаадалсаба. Продукциин шанар hайжаруулха гурим тухай эндэ ехэ хөөрэлдөөн болоо. Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгодог дүршэл тухай, областиин предприятинуудта энэ гурим нэбтэрүүлхэ тухай хөөрэлдэhэн байна.

ГЭС БАРИГДАХА

Витим мүрэнэй эрьедэ Мок гэжэ тосхон оршодог. Эндэ Мокско ГЭС баригдаха юм.

Газар, уhа шэнжэлэгшэд мүнөө дээрээ эндэ хүдэлжэ байна. Эдэнэй нэгэн, Ленинградай эрдэм-шэнжэлэлтын институдай инженер-геодезист Марк Владимирович Иванов ингэжэ хөөрэнэ:

— Мокско ГЭС Витим мүрэн дээрэ гэхэ гү, али Байгал-Амарай түмэр харгы дээрэ баригдаха юм. БАМ шадар оршодог томо томо предприятинууд электрын элшэ хүсэ ехээр хэрэглэхэдэнь таарамжатай газарта энэ ГЭС баригдаха. Удоканай ашагта малтамал шанаржуулгын комбинат, Витимэй модоной промышленностиин комплекс болон бусад эндэ байха юм. Түмэр харгые барижа дүүргэhэнэй hүүлээр лэ Мокско ГЭС баригдаха хараатай.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ

Ажалай Улаан Тугай орденто «Комсомолец» гэжэ гүрэнэй үүлтэртэ малай заводто областиин соогоо суурхаhан олон малшад, механизаторнууд хүдэлжэ байдаг. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ шэнэ нэрэнүүд элиржэ гараа.

Афанасий Максимович Смоленский тус заводтоо 18 жэлдэ хүдэлжэ байна. Үни удаан Дыныцылма Болотова түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хониин бүриhөө 133 хурьга абажа томо болгоо, хонин бүриhөө 6 килограмм нооhо хайшалаа. Мүнөө Дыныцылма хонидой комплексын бригадираар хүдэлнэ. Бригададань долоон хонишод ажаллана. Ерэхэ жэлэй март hарада шэнэ комплекс соогоо эдэнэр хурьгадые абаха юм.

Галина Григорьевна Венедиктова арбан жэлдэ hаалишанаар хүдэлнэ. Энэ саг соогоо мүрысөөндэ ходо дөө түрүү hуури эзэлжэ ябана. Үнеэн бүриhөө 2500 килограмм hү haaxa уялга абаа hэн. Мүнөө энэ уялгаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

РЕДАКТОРАЙ НЭРЭ СУДНАДА ОЛГОГДОНХОЙ

В. И. Ленинэй шаби эрэлхэг зоригтой революционер, «Забайкальский рабочий» гэжэ газетые байгуулжа, түрүүшынь редактор байhан Виктор Константинович Курнатовскиин нэрэмжэтэ судна бии болгогдоод, совет далайн флотдо хүдэлжэ байдаг болонхой. Жданов городhоо морягууд энээн тухайда мэдээсэжэ, редакцида бэшэг бэшэhэн байгаа. Холын тамаралтада Японой эрье тээшэ «Виктор Курнатовский» гараханьгэhэн мэдээсэл байгша оной июнь hарада суднаhаа ерэhэн юм. Аяншалгань хоёр hара хахад үргэлжэлөө.

Түрэл орсноо бусаhанайнь hүүлээр газетын корреспондент тус судны морягуудтай уулзажа, тэндэhээ репортаж хээ. Арадай ажахыда шухала ашаа — томо гэгшын түмэр соргонуудые Японhоо асарhан байна.

РАЙОН СООГОО ЭРХИМЛЭНЭ

Улетын районой «Объединение» колхозой Новоключевскэ hаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэд hү ехээр haaxын түлөө дэлгэрhэн мүрысөөе район соогоо толгойложо ябана. Декабриин нэгэнэй мэдээгээр эндэхи hаалишад дунда зэргээр үнеэн бүриhөө 2.676 килограмм hү haaгаа. Энэнь нёдондо энэ үеынхиhээ 82 килограммаар ехэ болоно.

Тус фермын түрүү hаалишад СССР-эй Верховно Соведэй депутат Зоя Николаевна Ковалёва, Ирина Никитична Замберова, Аксинья Прокопьевна Замберова, Александра Александровна Степанова гэгшэд үнеэн бүриhөө 2.700—2.860 килограмм hү haaнхай.

Фермын коллектив мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаhанай түлөө партиин райкомой, районой гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг хоёр hapa удаагаар барижа ябана. Байгша оной 11 hарын дүнгөөр түрүүшүүлэй хүндэлэлдэ районой түб hууринда Ажалай Алдар Солын туг хиидхүүлэгдэнхэй.

ЕЛКЫН ГАЛ НОСОБО

1976 оной декабриин долооной углөөгүүр «Восточная» шахтын юрын лэ ажалай үдэр байгаа. Гэбэшье hаа, эндэ бүхы юумэн hайндэрэй амисхаалтай байба. Духовой оркестр наэрнэ, хаа хаанагүй сэсэгүүд тэбэнатай. Елко гоёогдожо табигданхай. 1976 оной декабриин 6-да «Восточная» шахта гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаhан шулуу нүүрhэнэй hүүлшын тоннонуудые малтаба гээд «Сахилгаан» хуудаhан эндэ суглараашадта мэдээсэнэ.

Баярай энэ суглаанда шахтын бүхы ажалшад сугларба. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые дүүргэhэнэй баярта энэ суглаан зорюулагдаба.

Шэнэ жэлэй гаратар эндэхи шахтёрнууд 25 мянган тонно түлишэ түсэбhөө гадуур малтажа абаха юм.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэhэн, hүүлшын тонно шулуу нүүрhэ малтаhан hүниин халаанай шахтёрнууд ёлкын гал ноcообо.

Түсэб уялгаяа болзорhоонь урид дүүргэжэ, сэдьхэл дүүрэн, хүхюутэй шахтёрнууд уурхай руугаа оробод. Шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй шулуу нүүрhэн малтагдажа эхилбэ.

«Забайкальский рабочий» газетэhээ абтаба

...ЗЭДЫН АЙМАГТА

...ШАДЫЕ ҺАЙНААР ХАНГАНА

...аймагай түбэй больн... санэпидстанциин, ...этэйн ба Петропавловсельпогой, соёл куль... ажалшадай ажапуу... хэрэглэмжэ хангадаг ...надай хүдэлмэрилэг... Доржо Банзаровай нэ... колхозой малшад... ...оhон байна.

...магай больницын ...уд Н. Д. Дашиева, Бухаева, Р. П. Атуто... ...шэд энэ үдэр ажахын ...гүүртэ, отаранuудаар ... малшадай бэеын ... энхые шалгаба. Тин... ...нүүдэл амбулаториин ...шер Светлана Цыре... ...аптекын фармацевт ...Борисова гэгшэд эм ...тараажа, отара гүүртэ... ...дээгүүр элүүр энхын ...түхеэрэлсэбэ.

...блиотекаршуул холын ...дые шэнэ номуудаа... ...ясуулжа, дайшалхы ...ануудые гаргаа. Нүү... ...аймаанай хүдэлмэри... ...тэрэ үдэр малшадай ...захилнуудые булты... ...үүргэбэ.

...нь энэ бүлэг зон ...унизм» колхозой хо... ...hаалишадта айлша... ...алшад тэдэнэртэ баяр ...лан хүргэжэ, сэдьхэ... ...анги үлэбэ.

...КОМСОМОЛОЙ ...ЭЛМЭРИЛЭГШЭД ҺУРАЛСАНА

...сомолой hургуулиин ...зацинуудай секретарь... ...семинар ВЛКСМ-эй ...до болобо. «Комсомо... ...улаан хадаа үзэл сур... ...политическэ хүмүү... ...н hургуули мүн» гэ... ...идхэл сугларагшадай ВЛКСМ-эй райкомой ...рь И. Глотова хэбэ.

«Һуража дүршэ» гэhэн семинар hургуулида яажа эмхидхэхэ тухай Петропавловкын дунда hургуулиин ахалагша пионервожата Г. Хайдукова хэhэн байна. hүүлээрнь hургуулида комсомолой хүдэлмэри эмхидхэлгэ тушаа хөөрэлдөөн болобо. Семинарта хабаадагшад ажалайнгаа дүй дүршэл андалдажа, hанамжануудаа хубаалдаhан байна.

НОМДО ДУРАТАЙШУУЛАЙ КЛУБТА

Аймагай түб hууринай номой магазинда номдо дуратайшуулай «Берёзка» гэhэн клуб хоёрдохи жэлээ хүдэлнэ. Үнгэрhэн хугасаа соо энэ клуб уншагшадай дунда ном тараалгаар понирхолтой хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэhэн байна.

Ленинэй орденто Борьёогой совхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Г. Л. Рабдаевтан уншагшад hаяхан энэ клубта уулзаба. Магазинай хүдэлмэрилэгшэд энэ уулзалгада зорюулан, хонишоной ажал тухай фотомонтаж бэлдэжэ, ханын газетэ гаргаба.

Аймагайнгаа түрүү тарялашад, малшадай хүндэлэлдэ hургуулиин hурагшад литературна монтаж бэлдэжэ, урданай hайхан заншалаар Гасарун Лубсановичта хилээмэ, дабhа барюулба.

Удаань пресс-конференци үнгэргэгдэжэ, мэдээжэ хонишон «Ерээдүйдэ хонишоной ажал ямар болохоб?», «Һурган хүмүүжүүлгэ гээшэ юун бэ?», «Механизаторайнгаа мэргэжэл юундэ hэлгээбтэ?» — гэхэ мэтын уншагшадай олон тоото асуудалнуудта харюусаа.

Уулзалгын эсэстэ hурагшад багахан концерт табижа, суута хонишондо магазинай коллективэй зүгhөө дурасхаал болгон номууд барюулагдаа.

СТОЛОВО ШЭНЭЛЭГДЭБЭ

Зэдэ — Захааминн гэhэн ута замай хажууда Доодо Тори тосхон оршодог юм. Капитальна заhабари хэгдэhэнэй удаа эндэхи столовын досоо ба газаа талань танигдахаар бэшээр хубилаа. Столовын досоо талань ороhон хүнэй сэдьхэл баясуулма hайханаар шэмэглэгдэнхэй. Уран гоё шэмэглэлыень шэлээр хэгдэhэн панно-мозаика түгэсхэнэ. Столовын газаа түхэлыньшье хүнэй нюдэ баясуулмаар.

Энээнтэй хамта, столовын хүдэлмэрилэгшэдшье ажалаа эрид hайжаруулжа, амтатай hайн эдеэ хоол бэлдэдэг болонхой.

Захааминн ошоhон замаар ябагшад, мүн нютагайншье зон Торниин столоводо дуратайгаар ороно.

ТҮМЭРЭЙ ХАЯДАҺАН СУГЛУУЛАГДАНА

Аймагай hургуулинуудай hурагшад түмэрэй хаядаhа ехээр суглуулжа, ороной промышленностьда шадаха аргаараа туhаламжа үзүүлдэг. Эндэ жэл бүри хабар намартаа түмэрэй хаядаhа суглуулгаар рейд үнгэргэгдэнэ. «БАМ-да — пионерэй рельснүүд» гэhэн уряа доро иимэ рейд hүүлэй үедэ үнгэргэгдэдэг болонхой.

Байгша ондо Зэдын, Дэрэстэйн, Торниин дунда ба Петропавловскын найман жэлэй hургуулинууд түмэр түдэгэ суглуулгаар шалгаржа, республикын Министрнүүдэй Соведэй зүгhөө 20—20 түхэригэй шанда хүртэhэн байна.

М. ГАЛСАНОВ,
аймагай «Зэдын үнэн» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ХАНТЫ-МАНСИИН НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГ (Тюменскэ область). Мантан томо хоолой соргонуудые зөөдэг Чехословакиин «Татра-Семекс» гэжэ өөрсэ шухаг машинанууд хойто зүгэй нефть олзоборилгын районуудта туршагдажа байна. Ехэ хоолой соргонуудые ашаалхын, буулгахын тула hэлгэгдэдэг крануудаар энэ машина хангагданхай.

Чехословак ба совет мэргэжэлтэд машинануудые туршана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нижневартовск шадар хоолой сорго зөөдэг өөрсэ шухаг машиные туршажа байна.

ТАСС-ай фотохроникэ.

АВТОНОМИТО ОБЛАСТЬНУУДҺАА, НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ХАКАСАЙ «САГААН АЛТАН»

Саянай территориально-үйлэдбэриин комплексын эгээ залуу предприятиин — Черногорско ноохо сэбэрлэжэ угаадаг фабрикын коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй үйлэдбэриин түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ. 3.230 тонно «сагаан алтан» ондоо фабрикануудта энэ предприятиhаа эльгээгдээ.

КПСС-эй октябриин (1976 он) Пленумэй материалнуудые зүбшэн хэлсээд, жэлэй дүүрэтэр үшөө 670 тонно ноохо сэбэрлэн угааха гэжэ шиидэhэн байна. Энэнь түрүүн хараалагдаhанhаа 230 тонноор ехэ болоно.

Хакасай, Тувагай, Красноярай хизаарай хони үсхэбэрилдэг ажахынуудhаа ноохо абадаг энэ фабрика хадаа Саянай комплексын хүнгэн промышленностиин түрүүшын предприятинуудай нэгэн болоно. Хонидой ноохо сэбэрлэн угаагшадай ажалhаа бүхы комплексын хүдэлмэри дулдыдана. Гии мэhээ «Арбадахи табан жэлэй үйлэдбэриин хүсэ шадалые болзорhоонь урид ашаглалгада оруулжа, гүйсэд hайнаар хүдэлгэхэ» гэhэн уряа доро Красноярай хизаарай түрүү предприятинууд болон барилгын эмхинүүдэй үүсхэлээр дэлгэрhэн хүдэлөөндэ тус фабрикын хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

В. ЯРОСЛАВЦЕВ,
ТАСС-ай корр.
Хакасай область.

НАМАГТА ДОБТОЛГО

Урдань мал адуулха аргагүй байhан 300 гектар газар Бабстовско совхозой механизаторнуудай хүсөөр уhалагдадаг бэлшээри болгогдобо. Зундаа энэ бэлшээридэ залуу эбэртэ бодо мал бэлшээгдэхэ юм. Эндэ хүнэй гараар далай тогтоогдоо, водопровод татагдаа, бүлүүр станци, газар уhалха түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо.

Бабстовско совхоздо эбэртэ бодо малай томо комплекс баригдажа байна. Ерэхэ жэлдэ эды шэнэхэн талмайтай үшөө нэгэ бэлшээри ашаглалгада оруулагдахаар түсэблэгдэнэ.

В. ПОЖИДАЕВ,
ТАСС-ай корр.
Еврейн область.

ҺУРГУУЛИИН 60 ЖЭЛ

1916 ондо Урда-Ага hууринда эмхидхэгдэhэн түрүүшын hургуулиин 60 жэлэй ойе Агын Буряадай национальна округой олонниитэ тэмдэглэбэ. Түбэд оронии шэнжэлжэ, ородой географическа эрдэмдэ шэнэ хуудаhа нээhэн Г. Цыбиковэй үүсхэлээр энэ hургуули нээгдэhэн байгаа. Үнинэй энэ hургуулида мүнөө 473 hурагша эрдэм ном шудалжа байна. Тэдэнние дээдэ, тусхай дунда эрдэмтэй хэдэн арбаад багша hургана. Энэ hургуулиин нээгдэхэдэ, оройдоо гансахан багша хүдэлдэг байhан юм. Үнгэрэгшэ 60 жэлэй турш 900 гаран хүн энэ hургуули дүүргээ. Эндэ hуралсагшадай дундаhаа багшанар, врачнар болон инженернүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, хонишод болон механизаторнууд урган гараhан байна.

Б. РАБДАНО,
ТАСС-ай корр.
Агын округ.

ОРОНУУД ШАХАГДАНА

Корягай национальна округой ажахынуудай мэргэжэлтэд болон Камчаткын хүдөө ажахын туршалгын станциин эрдэмтэдэй үүсхэлээр хойто зүгэй оронуудые шахаха талаар түрүүшын туршалга хэгдэбэ. Тундрада саhанан орожо, бэлшээриин газарай хушагдахалаар, зундаа таргалhан оронууд шэг шүүрээ гээдэг, турадаг байна. Тиимэhээ нэмэлтэ тэжээл үгөөд туршаха гэжэ шиидэhэн байгаа. Урдань багашагаар үгтэдэг байhан бүдүүн тэжээлдэ мүнөө талха тарянай зүйл холигдоно. Шэнэ арга hайн үрэ дүнгүүдтэй байха гээд мэргэжэлтэд, эрдэмтэд тодоо хойлбо. Имагтал энээнэй ашаар округой ажахынуудта орын мяха үйлэдбэрилгые бүри ехэ болгохо арга олдоhон байна.

М. ЖИЛИН,
ТАСС-ай корр.
Корягай округ.

«Ажалдаа шалгарhанай түлөө» гэhэн медальда хүртэhэн 5-дахи разрядай кондитер Любовь Терентьевна Севергина баян дүй дүршэлдөө залуу кондитернүүдые hургадаг юм. Тэрэ тогоошоноор, кондитераар гуша гаран жэлдэ хүдэлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын 2-дохи столовын үнинэй кондитер Л. Т. Севергина.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

РАССКАЗ

БАДМА ҮБГЭНЭЙ БАЯР

Ц. СУБАНОВ

...АН-ҮДЭ хотоhоо ерэ... ...бусhоо буугаад, тос... ...хо дамжаад тэрээ... ...лэ ябаhан Гарма ...шэхэндэ Бадма ...хэнэй хүнүүдэй дуу... ...дуулдашаба. «Бад... ...бүр баяр болобо гэ... ...гэжэ гайхалаар яба... ...ингэжэ тэрэ еха... ...Бадма үбгэнэйхимнай ...р наада хэжэ бай... ...гэжэ Гарма тэрээн...

...өөдэр Сережонь ...албанда мордохонь, ...хүн гүш? Үдэшэл... ...боложо байна ёhо... ...ээд. Дармань саа... ...шаба. ...хүбүүмни армида ...ошоо байна даа. ...эды хоноhон хадаа ...байнаб. Уулзангүй ...рхихань аягүйл гээ... ...үүрэй сайхатай ...ада ошохо боло... ...оо, орожо нэгэ хэ... ...лдалдаад гараха бо... ...» гэжэ шэбшээд, ...адма үбгэнэйдэ оро...

...ороходонь, хүнүүд, ...залуушуул, олоороо ...е тойроод дуулалдажа, шууялдажа hууба. Гармын мэндэ хэлэхэтэй сасуу, тэрэнние Бадма үбгэн обёороод, хажуудань түргэнөөр алхалан ерээд:

— Худа, хотоhоо хэзээ ерээбши? Манайдаа ороhоншни болоо даа, Сережомнай үглөө армида мордохонь. Айл аха дүүмнай сугларжа, сайлалга хэжэ байна, — гэжэ байжа дуугарhаар Гармые хажуудаа абаашажа hуулгана.

Гармын столдо мүртэй hайса hуужа үрдеэгүй байтар Сережа хажуудань гүйжэ ерээд, гарынь барижа мэндэшэлhэнэй hүүлээр, нэгэ-хоёр үгэ андалдаад, hууридаа ошожо hуушана.

Бадма үбгэнэй аша болохо Сережа үнгэрөөшэ зун хүдөө ажахын техникум дүүргэжэ механигай мэргэжэлтэй болоод, түрэл совхоздоо хүдэлжэ байгаа юм. Үндэр бэетэй, үргэн сээжэтэй, сэбэр hайхан шарайтай энэ хүбүүгээ харан Гармын омогорхон баярлажа hуухые обёорhон Бадма үбгэн:

— Хараад hуултай гоё байна гү? Һайн hайхан сагта түрэжэ, ехэ болоhон үхибүүд нимэл байлаа даа. Атаархамаар хуби заяатай адхамад гээшэ, гэнэ.

Залуушуулай хүхихэ, баярлахые хаража, дуулалдахые шагнажа, хоюулан энэ тэрэ юумэ хөөрэлдэhөөр hуутараа, Бадма үбгэниинь Гармадаа

— Минии Сережа бэеэр томо, бүхэ бүдүүн, эрдэм мэргэжэлтэй. Армида танкистаар алба хэхэб гэнэ. Юундэ муу ябахаб даа, — гээдхинэ.

— Зүб хэлэнэт. Амгалан тайбан сагта армида ябахада юундэ муу байхаб. Тэндэ хүбүүмнай hайн лэ hургуули гараад ерэнэ бээз, — гэжэ Гарма үбгэндэ харюусана.

Нэгэ хэды абяагүй, юушьеб бодожо hууhанайнгаа hүүлээр үбгэн hанаа алдаhан шэнги болоод:

— Минии албанда ябаhантай ямар жэшээ байха hэм даа. Тиимэ юумэ эдэнэр үзэхэгүй, — гэнэ.

— Тамнай сэрэгэй албанда ябаа бэлэй гүт?

— Ябаад. юумэ гээшые үзөөл хүм даа. Мүнөө hанахадам гашуудалтайшье, заримдаа энеэдэтэйшье байдаг.

Һүүлээрнь Бадма үбгэн залуудаа сэрэгэй албанда хайшан гэжэ ябаhанаа Гармада хөөрэжэ үгэбэ.

...1915 он. Бүхэдэлхэйн нэгэдэхи империалис дайнда пайхаруутажа эхилhэн Россиин хаанта засаг, ороноиигоо зүүн зүгэй бага яhатаниие сэрэгэй албанда татажа эхилээ юм. Тинхэдэ буряад яhатанай олон залуу хүбүүд сэрэгтэ абтажа, фронт шадар ябуулагдаhан байгаа. Тэдэнэй дунда Бадма хүбүүн байлсаа бэлэй.

Сэрэгэй албанда абтаhан бэшэ нүхэдтэеэл адли Бадма «А» үзэг мэдэхэгүй, нэгэшье ород үгэ ойлгохогүй байгаа. Тэдэнэр бултадаа балар харанхы, үгытэй ядуу хүнэй хүбүүд hэн. Баяшуул ноёд найжануудта эдилгэ үгөөд, хүбүүдээ гэртээ үлөөhэн юм.

Фронт шадар абаашагдаhан бага яhатанда хаанта засагай сэрэгэй дарганар буу зэбсэг үгөөгүй, мнил хара ажалда ябуулаа, бэхилэлгэ барилгада хүдэлгөө. Зарим нэгэшүүлынь сэрэгэй зэр зэмсэг, байра зөөри хараха албан хэхээр hургагдажа эхилээ hэн. Тиимэ албанда Бадма дайралдаhан байгаа.

Бэшэг гээшые мэдэхэгүй, ородоор нэгэшье үгэ ойлгохогүй хүнүүдые харуулда байхаар hургахань тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ байшоо. Харуулда байхада хүнэй ерээ hаа «Хэн ябанаб, зогсо!» гэhэн гурбан үгэ ородоор хашхаржа hурахын тула Бадма нилээд удаан саг соо зобоо. Тэрэнэй эдэ үгэнүүдые тал-мүл хэлээ болоходонь, харуулда табиба.

Нэгэтэ Бадмын халаан хоёр хүнэй тэбэрилдэмэ харанхы hүни дайралдашаба. Иимэ hүни шалгалта ерэхэгүй бээз гэжэ hанаагаа заhаhан сэрэгшэ нэгэ томо складай буланда хороод, түрэл нютагаа, хайрата эжы абаяа, инаг нүхэрөө hанан уяржа байтарнь, хүнэй ябаха абяан дуулдашаба.

Урагшагүй хүндэ — ухаангүй ноён гэжэ, тэрэ hүни харуулые даагшаар уур сухалтай, хэрзэгы шэрүүн офицер табигдаhан байшаба. Хэды харанхышье hаань, тэрэ харуулда байhан сэрэгшэдые шалгаха гэжэ шиидээ юм.

Харанхы hүни юумэнэй ябаха абяа дуулаан, тэнсэлгүй ехээр сошоhон Бадмын тархиhаа үнөөхи «Хэн ябанаб, зогсо!» гэhэн гурбан ород үгэнь огто мартагдан хиидэшоо hэн. Айhанайнгаа ехэдэ тархидаа түрүүшээр ороhон:

— Ябана гүш? — гэжэ тал-мүл ородоор хашхарба.

— Ябанаб, — гэжэ тэрэнь харуулшанай хэлэhэн үгын удхые мүртэн ойлгонгүй харюусаба.

— Ябана гүш? — гэжэ Бадма хоёрдохёо хашхарба.

— Ябанаб, — гэжэ тэрэнь дахин харюусаад, бүри түргэнөөр алхалха шэнги болобо.

— Ябана гүш? — гэжэ Бадма гурбадахяа хашхарба.

Ябанаlби даа, — гэжэ тэрэнь сухалтайгаар дабтаад, зогсонгүй гэшхэдэлээ түргэдүүлбэ.

Гурба дахин хашхархала ябажа байhан хүнэй зогсоогүй болобол, тэрэниие харуулшан буудаха эрхэтэй юм гэжэ дарганарай хэлэhэн, оршуулагшадай ойлгуулhые Бадма hанаандаа орууламсаараа:

— Нохойн толгой саана ябахаш, — гэжэ буряад хэлэн дээрээ муухайгаар хашхархатаяа адли буудажархиба. Буугай абяанай мүртэй замхаагүй байхада буудуулhан офицерэй еолоон, харуулшадай гэртэhээ гүйлдэжэ гараhан сэрэгшэдэй хашхаралдаан Бадмын зүрхые хүрса хутагалма сүүдлүүлжэ, хэдэн жэл түрмэдэ hуугаа юм.

Иимэ зэмэ Бадма тиихэдэ зорюута бэшэ, харин юушье мэдэхэгүй харанхы, балар тулададаа хэhэн байгаа. Гансашье буряадай хүбүүн Бадма бэшэ, харин орон нютагаймнай олон бага яhатанай үгытэй ядуу хүнүүд уринэр хаанта засагай үедэ тиимэ хуби заяатай байгаа гээшэ...

Хөөрөөгөө дүүргэhэнэй hүүлээр Бадма үбгэн юушьеб даа бодон hуутараа:

— Манай сэрэгтэ мордоходо эхэ эсэгэ, гэр бүлэ, аха дүүнэрнай газар тэбэрижэ байжа бархиралдаа hэн. Тингэншьегүй яаха hэм даа. Бидэнэйнгээ юу үзэхэ, харахые, хайшан гэжэ зобохые зосоогоо ойлгоод лэ байгаа хаям.

Тингээд үбгэн дахин хүхюутэй, хүгтэй болоод:

— Харин мүнөө бидэнэр ашанар, гушанараа армида мордохуулхадаа баран...

Соёл культурын hонин

МАЛШАД АЛЬГА ТАШАНА

Баргажанай аймагай Баянголой хүдөөгэй соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд үбэлжэлгын үедэ малшадые hайнаар хангахын тула ехэ хүдэлмэри хэнэ. Энэ байшангай дэргэдэ уран hайханай агитбригада байгуулагданхай. Тус коллектив республиканска харалгада хабаадалсахаар драматург Цырен Шагжинай «Будамшуу» гэжэ зүжэг бэлдэнэ. Энэ наадanda ехэнхидээ Баянголой дунда hургуулиин багшанар хабаадалсана. Соёлой байшангай хүдэлмэри долоон хоногто зохидоор хубаарилагданхай. Жэшээлхэдэ, вторник бүридэ соёлой хүдэлмэрилэгшэд Үрэжэл тосхоной клубта ошожо, наада табина. Средагай үдэр соёлой байшан соо колхозой түб hууринай малшадта, механизаторнуудта лекци уншагдана.

Һаяхан агитбригадын гэшүүд Хүнтэй. Хара-Үhан гэхэ мэтэ нютагуудта үбэлжэжэ байhан малшадта ошожо, наада табижа ерээ. Эдэнэй бүридэлдэ библиотекарь, медицинын хүдэлмэрилэгшэ ябалсажа байдаг заншалтай. Холо үбэлжэжэ байhан малшадта партиин Центральна Комитедэй 1976 оной октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай, эндэ Леонид Ильич Брежневэй хэлэhэн үгэ тухай hонирхолтой лекци Баянголой дунда hургуулиин багша В. Б. Сандапов уншаба.

Удаань агитбригадын гэшүүд хойно хойноhоо hубарилдан, ендэр дээрэ гаража, хонгёо дуу, хатар гүйсэдхэбэ. Эндэ дуушад Роза Цыдыпова Николай Жамсаранов хоёрой гүйсэдхэhэн дуунууд малшадта hайшаагдажа, нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэгдөө.

Мүнөө соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд малшад болон механизаторнуудые, мүн нютагайнгаа ажалшадые соёл болбосоролой талаар хангаха хүдэлмэри улам hайжаруулхын тула ехэ оролдолго гаргажа байна.

Манай корр.

ЗҮЖЭГҮҮДЭЙ ШЭНЭ СУГЛУУЛБАРИ

Республикын номой магазинуудта драматург Цырен Шагжинай шэнэ ном оробо. «Зүжэгүүдэй суглуулбари» гэhэн энэ номынь «Советский писатель» гэhэн хэблэлдэ барлагдаhан байна.

Суглуулбари дотор табан зүжэг ороно. Тэрэ тоодо «Мэхэтэй» Будамшуу», «Шүдхэртэй сүндүүг», «Тангариг» гэхэ мэтэ зүжэгүүдые уншанабди. Автор буряад арадай революциин урда тээхи байдал, Совет засагай түлөө арад зоной тэмсэhэн тухай зүжэгүүд сооно hонирхолтойгоор хэлэгдэнэ.

Цырен Шагжинай зүжэгүүд ороной олохон театрнуудай ендэр дээрэ амжалтатайгаар табигдадаг.

Д-Д. ГАРМАЕВ.

ПОЭДЭЙ ДУРАСХААЛДА

Буряадай бэлигтэ поэт Дондок Улзытуевай түрэhөөр 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан уран зохёолой үдэшэ hая Жэмhэгэй дунда hургуулида боложо үнгэрбэ.

Поэдэй зохёохы ажал, гаталhан зам харгы тухай, тэрэнэй буряад поэзиин хүгжэлтэдэ оруулhан горитой хубита тухай элидхэл буряад хэлэнэй багша Мария Шойроповна Обонова хэжэ, мүн энэ hургуулиин багша, поэт Борис Сыренов аха нүхэр тухайгаа дурасхаалай үгэ хэлэжэ, тэрээндэ зорюулhан шүлэгөө уншаад, ерэhэн айлшадта үгэ үгөө.

Энэ үдэшэдэ хабаадалсахала Мүнхэ Сарьдагай нэрэмжэтэ уран зохёолой нэгэдэлэй гэшүүд Жэмhэгэй hурагшадта айлшалhан байгаа. Поэдүүд болон прозаигууд Шагдар Байминов, Балдан Ябжанов, Илья Намсараев, Владимир Тулаев Соном Шарбунаев болон Лобсон Тапхаев удаа дараалан hууриhаа бодожо, наhанhaa урид нүгшэhэн Дондок Улзытуев тухай, дурсан шаналжа, тэрээн тухай мэдэhэн hанаhанаа нэмэлсээд, зохёолнуудаа уншаба.

Һүүлээрнь hурагшад нютагайнгаа зохёолшодhoo автографуудыень абаа. Энэ үдэшэдэ зорюулагдажа «Дондок Улзытуев», «Түнхэнэй уран зохёолшод» гэhэн ханын газетэнүүд гаргагдаhан, үхибүүд Д. Улзытуевай шүлэгүүдые сээжээр уншаhан байна.

Л. САЯНОВ.

ҺУРАГШАДАЙ hайшаалтай үүсхэл

«КОММУНИЗМ» колхозой малшад, таряашадай хүүгэд — Инзагатын дунда hургуулиин hурагшад аба, эжынэрэйнгээ, нютагаархинайнгаа хэжэ байhан ажал хүдэлмэридэнь туhалалсан, ажалай мэргэжэлтэй болохые оролдодог юм. Һургуулиин дирекци hурагшадайнгаа hургуули дүүргэтэрнь хүдөө нютагай мэргэжэлтэй болгохые, илангала хонишоной мэргэжэлдэ hургахые хүсэдэг юм. Юуб гэбэл, энэ нютагай зон эртэ урдаhаа хонин ажал эрхилдэгээрээ суурхадаг байна.

Жэшээнь, нёдондо 10-дахи класс дүүргэhэн 20 хүбүүд, басагад комсомолой путёвконуудаар мал ажал дээрэ эльгээгдэhэн байгаа. Тэдэнэр хонишодой туралагшад, hаалишад, мал адуулагшад болоо. Хонишод болоhон комсомолшууд Х. Цыремпилова, Д-С Аюшеева, Л. Цыретарова, Ц-Х. Бадмаева, Л. Цыремпилова, В. Цыренов, Д. Самбуев гэгшэд мэргэжэлдээ илангаяа hайнаар hураа.

Энэ жэл тус hургуулиин комсомолшуул, пионернүүд, hурагшад бултадаа малай үбэлжэлгын үедэ класс классаараа отарануудые, фермэ, гүүртэнүүдые шефтээ абажа туhалха гэhэн шиидхэбэри абаа. Тэдэнэй зариман Ж. Будаевай, Л. Ивановой, Ц. Цыретаровай, Д-С. Гомбожаповай отарануудта ошожо, ажал хүдэлмэридэнь туhалалсаhан, хонишоной улаан булан гоёон, ханын hонин гаргаhан, концерт харуулhан байна.

Нютагайнгаа хонишодой 100 эхэ хонин ба зуhагуудhaa 90 хурьга тэнжээхэ, hаалишадай үнеэн бүриhөө үбэлэй hаранuудта 1.000 килограмм hү haaxa уялгаяа дүүргэхэдэнь, малаа бүрин бүтэнөөр, тобир хүсэтэйгөөр ондо оруулхадань туhалхын тула hургуулиин дирекци урдынхидаал мэтэ шефскэ туhаламжа эмхидхэхэ гэжэ шиидээд, имэ туhаламжа нютагайнгаа малшадта үзүүлхыень аймагай бүхы hургуулинуудай hурагшадта хандаа юм.

Инзагатын hурагшад hapa бүридэ 2 удаа малшадта хүрэжэ, 120 лекци ба хөөрэлдөө үнгэргэхэ, уран hайханай концерт 16 дахин табиха, фермэнүүд, отарануудта улаан булан, хонишоной булан түхеэрхэ, хурьга абалгада бэлдэхэ, хурьгадые абаха, тэнжээхэ үедэ ажал хүдэлмэридэнь хамhалсан туhалха гэhэн тодорхой хэмжээ ябуулгануудые баталан абаа.

Энэ hургуулиин багшанар, hурагшад «Малшадта — комсомолой болон пионернүүдэй анхарал, оролдолго» гэhэн уряа доро шефскэ туhаламжа малшадтаа хүргэхын тула социалис мүрысөөндэ оролсохыень аймагайнгаа hургуулинуудые уряалаа.

Тиигэжэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ hайн амжалтануудые туйлахадань, абаhан уялгаяа бэелүүлхэдэнь түрэл колхоздоо туhалха гэжэ шиидэhэн байна.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Зэдын аймаг.

КИРГИЗЭЙ ССР. Иссык-Кульска областиин Джетэ-Огузска районой «Иссык-Куль» колхозой эгээл наhатай ажалшадай нэгэн С. Джоломановай гүйсэдхэhэн национальна аялга дуунуудые залуушуул болон наhатайшуулшье дуратайгаар шагнадаг. Уран hайханай бүлгэмэй олон эдэбхитэд тэрэнэй дүршэл халан абадаг байна.

Джоломанов эрхим hайнаар хомуз дээрэ наадахаhаа гадна, бэрхэ ангуушан юм. Тэрэ хэдэн олон бүргэдүүдые hургаhан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аксакал дуратай бүргэдөө бараад, уран hайханай бүлгэмэй гэшүүдтэй байна.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ

ТОБШОХОНООР...

△ «СОВЕТСКАЯ РОССИЯ» газетын шангуудта хүртэхын түлөө конькигаар урилдалгаар Алас - Дурна зүгэй зоной түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн Благовещенск хотодо болоhо дүүрэбэ. Зурганай областиин, хизаарай ба автономито республикын суглуулагдамал командаанууд хабаадаhан байна.

СССР-эй спортын мастер Тамара Бобровагай hурган hоридог Зүүн Сибириин технологическа институтдай түлөөлэгшэд спортын мастер Маргарита Журкина, мастерта кандидадууд Ольга Рухтина, Владимир Соколовский гэгшэд шангай hууринуудые эзэлжэ. декабриин 20 гаранаар Киров хотодо үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадахэ эрхэдэ хүртөө.

△ НЭГЭДЭХИ БҮЛЭГЭЙ командануудай дунда волейболоор Улаан-Үдын хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай спортзал соо болоhо байна. Буряадай хүдөө ажахын, багшанарай ба Зүүн Сибириин технологическа институдуудай, «Забайкалец» гэжэ спортын клубай, Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй, хүүгэдэй спортын нэгэдэхи, хоёрдохи hургуулинуудай суглуулагдамал командаанууд Улаан-Үдэ хотын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула мүрысэнэ.

△ ОРОНОЙМНАЙ мэдээжэ боксёр байhан, спортын габьяата мастер Сергей Сивкогой дурасхаалда зорюулагдаhан бүхэсоюзна ехэ мүрысөөн Москвада нээгдэбэ.

Спортын мастерта кандидадууд Улаан-Үдын авиационно заводой хүдэлмэряшэн Валентин Авдюшев, Буряадай багшанарай институдай студентнэр Виктор Трескин, залуушуулай дундаhаа РСФСР-эй чемпион Виктор Намжилов, Георгий Оскорбин гэгшэд арhан бээлэйн шадабаритадай энэ ехэ наадanda республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалхаяа ошонхой.

△ ШАЙБАТАЙ ХОККЕЙГЭЭР Улаан-Үдын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ.

Зурганан команда, тусхайлхада, транспортын «Локомотивай», ВОГ-ой, хүүгэдэй спортын 6-дахи hургуулиин, «Вымпел», локомотив-вагон заhабарилгын заводой спортын клубай, «Пищевик» командаанууд энээндэ хабаадана.

Түрүүшын наадanda транспортын «Локомотив» 6-дахи ДСШ-гай хоккеистнүүдые 8:3 тоотойгоор шүүгээ.

Б. М. ЖИГЖИТОВ.

УНШАГТЫ, hонирхохол байхат

ДЭЛХЭЙН ЭЛШЭ ХҮСЭН 100 БАРИМТАНУУДААР

ҺАЯХАН ООН-до толило... доhон элидхэлэй ehoop, нүү... лэй 25 жэл соо дэлхэй дээ... электрын элшэ хүсэ үйлэдб... рилгэ гурба дахин нэмэh... байна. Элшэ хүсэ хэрэглэлгэ... США — 1-дэхи, Советск... Союз дэлхэй дээрэ хоё... дохи hуури эзэлнэ. Эл... хүсэнэй үндэhэ hуури болож... байгаалиин газые ашаглал... таhалгаряагүй ургана. 19... ондо элшэ хүсэ үйлэдбэрилг... ниитэ хэмжээндэ газ 20,9 пр... центнь болоhон байгаа. Э... жэлдэ хатуу түлишэ — 31... процент, шэнгэн түлишэ 41... процент болоhон юм. Атом... электростанцинууд элшэ хүс... нэй оройдоол 3,7 процент... үйлэдбэрилэн гаргаhан бай...

СИГАРЕТЭ ҺЭЛГЭҺЭН ҮШӨӨ НЭГЭ ЗҮЙЛ

ЛОНДОНОЙ больницану... дай нэгэндэ туршалга хэгд... бэ: сүүдхэ соо 40 гаран си... рета татадаг тамхиншад... тамхияа хаяхынь тула эр... нууд никотинтай тусхай ре... нэ жажалхыень саарhа бэ... жэ үгэбэ. Тамхин соо бай... никотин хүнүүдтэ тамхи... таха дурыень хүргэдэг... гэжэ тоологдодог. Жажал... гын тусхай резинэ соо... рото зүйл тон бага. Тэрээ... гадна, имэ резинэ жажал... дань, тамхин соохидол ад... дабирхайлиг зүйлнүүд, уг... родой двуокись хүнэй бэ... хоро хүргэдэггүй.

ҺОХОР ХҮНҮҮДТЭ ЗОРЮУЛАГДАҺАН БЭШЭЛГЫН МАШИНК...

ПОЛЬШЫН Наукану... академиин тоолон бодор... лолгын түбтэ хүдэлдэг ин... нер Войцех Завистовский... хор хүнүүдтэ зорюулагда... бэшэлгын электрическэ... шинка зохёон бүтээгээ. h... болон хараа hайнтамые... нүүд «Брайль» гэжэ... шинка дээрэ хүдэлжэ шада... байна. Хараа муутай хүн... тэ зорюулагдаhан ном hу... хэблэлгэдэ хабаатай ол... асуудалнуудые шиидхэх... имэ машинкануудые... тээлгэ туhалха аргатай б... гэжэ Польшын хэблэл... дэглэнэ. Хараа муугай хүн... дэй уласхоорондын олон... хинууд, национальна хол... нууд В. Завистовскиин бү... hэн зүйлөөр hонирхоно.

ПАМИРТАХИ ЭРТЭ УРДЫН ОТОГ

ТАДЖИКИСТАНАЙ Н... кануудай академиин А. ... нишой нэрэмжэтэ түүхын... ститудай эрдэмтэд Зүүн... мирта шэнжэлгэ хэхэдээ,... дуун зэбсэгтэ үеын хүн зо... дэлхэй дээрэ эгээл үндэр х... уулада тогтоhон отог пу... ниие элирүүлэн олобо. ... далайн уhанай нюрууhaa... шээ 4.100 метр үндэртэ,... никэй нэрэмжэтэ пикhээ... шоо бууhан Уй-Су гэжэ... пикhээ 12 километртэ пу... жанхай.

«Ошхана» («Столово»)... жэ нэрэтэйгээр банга оу... хэлдэ сбтаhан отог hууры... археологууд гал гулам... үлэгдэлнүүдые, малай... яhануудые, агнууриин ба... лай элдэб зэмсэг хэрэгсэл... дые олоhон байна. Архе... гууд гурбан газарта мал... даа, 4 мянган элдэб... олоо. Эртэ урда сагта 10... га шахуу жэлэй урда тэ... нүүд эндэ ажаhуугаа ба... гээд эдэ зүйлнүүд тоби... хэхэ арга олгоно. Тэрэ... Памиртахи сагай уларил... раггүй зөөлэн байhан ха... тоолодог эрдэмтэдэй баг... жалгануудай зүбшүү ба... эдэ хоморой шухаг зүйл... элирхэйлхэ арга олгоно.

— Эртэ урда сагта Па... та ажаhууhан хүнүүдэй... hууринуудые шэнжэлгэ... балар сагта манай ороной... да уулата нютагуудтар... зоной ажаhууhые элирү... тодоруулха байна, —... институдай археологич... рые хүтэлбэрилэгшэ В. А... нов мэдээсээ. Эртэ урда... та үндэр хада уулада аж... hан хүнүүд тухай шэнэ... хон баримта мэдээнүүдые... hэн «Ошхана» гэжэ отог... рин иимэрхүү шэнжэлэ... дые хэхэ өөрсэ шухаг... тори болоно. Эртэ урда... та соёл культура Таджик... най газар дайда руу... тээhээ нэбтэрэн ороогүй... ха ёhотой гэhэн багсаамж... Таджигай археологуудай... дэр хада уулануудта... шэнжэлгэнүүд баталха ү... баримта болоно.

(ТАСС)

Хилын саанаhаа — телефон телеграф радио

СОФИ

ЭЛИТЭ ЕХЭ МАРКСИСТ-ЛЕНИНЕЦ

ТАСС

БКП-гэй ЦК-гай журнал — «Политическа просвета» журнал КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй ажабайдал болон ажал ябуулгада зорюулагдаhан статьяе «Элитэ ехэ марксист-ленинец» гэhэн гаршаг доро толилбо.

Л. И. Брежнев хадаа «Совет гүрэнэй, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, үнэн сэхэ марксист-ленинец, арадуудай хоорондо хани барисаа, эб найрамдал тогтоохын түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ, болгар арадай ехэ нүхэр болоно» гэжэ статья соо тэмдэглэгдэнэ.

Л. И. Брежнев партийна үндэр дээдэ тушаалда хүдэлмэрилхэдөө бүхы хүсэ шадалаа, эрдэмээ Совет гүрэнэй hалбаран хүгжэхэ хэрэгтэ, КПСС-эй үүргэ, нэгэдэл ба уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй дайшалхы хүсэтэй байлгые бэхижүүлгэдэ, эб найрамдалай ба социализмын хэрэгэй бүхы дэлхэй дээрэ илан мандалгада зорюулна гээд статья соо саашадаа хэлэгдэнэ. Ленинэй үнэн шаби, совет арадай бүгэдэндэ мэдэрэгдэhэн хүтэлбэрилэгшэ Л. И. Брежнев манай үеын политическэ ба гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша болонхой.

НЬЮ-ЙОРК

Уласхоорондын экономическа харилсаануудые тогтоохын түлөө

ТАСС

Уласхоорондын экономическа харилсаа тогтоохо гээшэ мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудай нэгэниинь болоно гээд Экономическа харилсан туhалалсалгын Соведэй ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXI сессидэ хабаадажа байhан делегациин толгойлогшо, СЭВ-эй секретариин орлогшо Е. Шопа эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. СЭВ-тэ хабаатай оронууд амгалан гуримаар зэргэ оршолгын, адли тэгшэ эрхын, али алиндань ашатай туhатай байлгын, бэеэ даahан байдал хүндэлэлгын, нэгэн нэгэнэйнгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй байлгын гол ёhонуудые уласхоорондын харилсаануудта сахихын түлөө шууд сэхээр тэмсэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүд политическэ, экономическа, бэеэ даahан байдалтай болохын түлөө оролдодог хүгжэжэ байгаа оронуудтай харилсаа холбоогоо хэлбэришэгүйгөөр үргэдхэн гүнзэгырүүлжэ байна гэжэ тэрэ зааба.

Хүгжэлтын замда гараhан гүрэнүүдэй экономикын үшөөл ахир тулюур байhанай түлөө империалис гүрэнүүд харюусаха ёhотой гэжэ СЭВ-эй делегациин толгойлогшо тэмдэглэбэ.

СЭВ-тэ хабаатай оронууд промышленна талаараа хүгжэнги капиталис гүрэнүүдтэй худалдаа наймаагаа болон экономическа харилсаанай бусад арга нүхэсэлнүүдые хүгжөөнэ гээд тэрэ мэдүүлээ. Амгалан ёhoop зэргэ оршохо гуримуудта үндэhэлhэн энэ харилсаа холбоон hүүлэй үедэ улам удаан болзорой, элдэб янзын, асари ехэ боложо байна.

БЕЙРУТ

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Ливанай президент И. Саркис дүрбэн талын комитедэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, энэ талаар бэелүүлэгдэжэ байhан хэмжээ ябуулганууд яhала hайн үрэ дүнгүүдые үгэжэ байна гээд мэдүүлээ. Орон доторхи байдалые саашадань гуримшуулан заhаруулха тухай асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Араб оронуудай гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой Каиртахи зүблөөн дээрэ баталан абаhан бүхы гуримууд hаяар бэелүүлэгдэхэ гээд этигэн найдажа байhанаа тэрэ мэдүүлбэ.

Араб дүрбэн гүрэнэй — Сириин, Египедэй, Саудовска Аравиин болон Кувейдэй түлөөлэгшэдэй энэ заседани дээрэ Ливанда амгалан байдал hэргээхэ талаар Араб оронуудай хоорондохи хүсэнүүдэй хиналта доро хёморото талануудhaa хүндэ буу зэбсэгүүдыень абаха тухай хэлсээн баталагдаа гээд «Аль-Мухаррир» газетэ мэдээсэнэ.

Национально - патриотическа хүсэнүүдэй политическэ Соведэй зүблөөн эндэ болоно, орон доторхи байдалые зүбшэн хэлсэбэ. Орон доторхи байдалые гуримшуулха хэрэгые хазагайруулдаг хархис христиан бүлэглэлнүүдэй хорото муухай ябуулгануудаар түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй hанаата болоно байhыень Араб оронуудай хоорондохи хүсэнүүдэй командалагша генерал Аль-Хаджада дуулгаха гэhэн шиидхэбэри зүблөөндэ хабаадагшад абаба гээд хэблэл мэдээсэнэ.

ЛИССАБОН

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй амжалта

ТАСС

Коммунистнуудые, зүүнэй үзэлтэй ба бэеэ даahан байдалтай бүлэглэлнүүдые, демократуудые, фашизмда эсэргүүсэгшэдые зэргэнүүдтээ нэгэдүүлдэг Арадай нэгэдэлэй түлөө Португалиин hунгуулиин фронт (ИФЕН) муниципальна hунгалтануудта ехэ амжалта туйлаа. Һунгагшадай 17,7 процентнь тэрэнэй түлөө дуугаа үгэбэ.

Социалис партиин олонхиин дуу абаашье hаань, тус партиин hунгагшадай зугhөө багаар дэмжэгдэдэг болоhо байhые hунгалта гэршэлэн харуулба.

Социал-демократическа ба социально - демократическа центр гэдэг партинуудай түлөө дуугаа үгэгшэдэй тоо мүн лэ хороhон байна.

Португалиин арад зон орон доторoo демократическа ёhо гуримуудые бэхижүүлхын түлөө, ороноо социальна дэбжэлтын замаар хүгжөөхын түлөө тэмсэнэ гэжэ энэ удаада hунгалтын дүнгүүд гэршэлбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай аша туhада

ТАСС

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха, уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ асуудалнуудта хабаатай хэдэн тогтоолнуудые ООН-ой Генеральна Ассамблей hайшаагаа.

Ядерна буу зэбсэг туршалгые бүгэдэ ниитээрээ бүрин хүсэдөөр хорихо тухай договор баталхые дурадхаhан Советскэ Союзай дурадхалые олонхи делегацинууд дэмжэжэ байhанаа мэдүүлнэ. 95 ороной түлөөлэгшэд тэрэниие hайшаажа байhанаа мэдүүлэн, дуугаа үгэбэ.

Ядерна буу зэбсэгүүдые газар доро тэhэлэлгые хизаарлаха тухай, амгалан байдалда ядерна тэhэлэлгэ газар доро хэхэ тухай СССР-эй ба США-гай хоорондо баталагдаhан договорнуудые документ соо hайшаана.

НЬЮ-ЙОРК

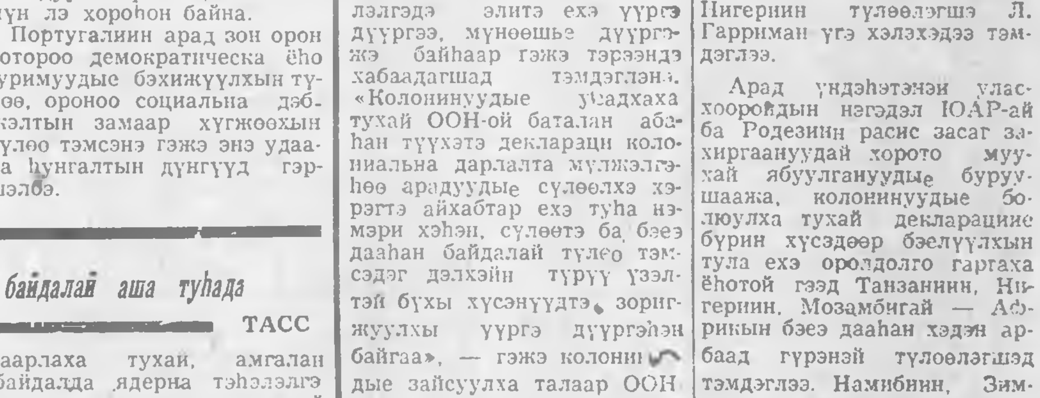
ТҮҮХЭТЭ ДЕКЛАРАЦИ

ТАСС

Колониальна оронуудта ба арадуудта бэеэ даahан байдал олгохо тухай Советскэ Союзай үүсхэлээр ООН-до баталагдан абтаhан декларациие бэелүүлхэ асуудалнуудаар үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүд ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXI сесси дээрэ дүүрэбэ. Уласхоорондын энэ документ колониальна дарлалта мүлжэлгэhөө арадуудые сүлөөлэлгэдэ элитэ ехэ үүргэ дүүргээ, мүнөөшье дүүргэжэ байhаар гэжэ тэрээндэ хабаадагшад тэмдэглэнэ. «Колонинуудые үгэдхаха тухай ООН-ой батаlан абаhан түүхэтэ деклараци колониальна дарлалта мүлжэлгэhөө арадуудые сүлөөлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ туhа нэмэри хэhэн, сүлөөтэ ба бэеэ даahан байдалай түлөө тэмсэдэг дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдтэ зоригжуулхы үүргэ дүүргэhэн байгаа», — гэжэ колонинуудые зайсуулха талаар ООН-ой комитедэй түрүүлэгшэ Танзаниин түлөөлэгшэ Салим А. Салим Ассамблейн трибуна дээрэhээ мэдүүлбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колониальна дарлалта мүлжэлгэдэ шэнэ ехэ сохилтонууд хэгдэhэн байгаа. Эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудай туhаламжа дэмжэлгэдэ түшэглэн, Африка түбидэхи Анголын, Мозамбигай, Нсгоон хушуун гэдэг аралнуудай, Гвиней-Бисаугай, мүн Португалиин бусад колонинуудай арадууд элитэ ехэ илалта туйлаhан байгаа гэжэ Нигериин түлөөлэгшэ Л. Гарриман үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Арад үндэhэтэнэй уласхоорондын нэгэдэл ЮАР-ай ба Родезиин расис засаг захиргаануудай хорото муухай ябуулгануудые буруушаажа, колонинуудые болюулха тухай декларациие бүрин хүсэдөөр бэелүүлхын тула ехэ оролдолго гаргаха ёhотой гээд Танзаниин, Нигериин, Мозамбигай — Африкын бэеэ даahан хэдэн арбаад гүрэнэй түлөөлэгшэд тэмдэглээ. Намибиин, Зимбабвегэй арадуудай бодото эрхэнүүдые ЮАР-ай ба Родезиин хархис хүсэнүүд бүдүүлигээр хазагайруулна.

США. Газарые тойрон дабшаха замда оло дахин гараад бусаха замбуулинай онгосо Калифорни штадай Палмдейл хотодо түрүүшынхеэ харуулагдаба. Мэргэжэлтэдэй багсаамжалhанай ёhoop, нэгэ имэ онгосо зуу дахин дэгдэхэ, бууха аргатай байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Энтерпрайз» гэhэн замбуулинай онгосо харуулагдана.

ЮПИ—ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Фидель Кастрын эльгээhэн бэшэг. Нүхэр Л. И. Брежневтэ Кубын Республикын шагнал барюулга. Нүхэр Р. Кастрын ба нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүд. Нүхэр А. Н. Косыгинай нютагаа бусалга.

Хоёрдохи хуудаhанда. КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые коммунистнууд зүбшэнэ. «Пропагандистын мэргэжэл дээшэлнэ» гэжэ А. Бурковагай статья. Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедтэ.

Гурбадахи хуудаhанда. Ажалшадай бэшэгүүдтэ зорюулагдаhан тусхай хуудаhан.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Социалис оронуудhaa абтаhан шэнэ мэдээсэлнүүд. Уласхоорондын байдал тухай hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.00 — Хоккей. СССР — Швеци. 10.45 — «Арадай аялганууд». 11.00 — Забhарлалга. 11.10 **«Манай намтар». 1923-дахи он.** 12.10 — С. Маршак «Арбан хоёр hapa». 12.40 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 13.05 — Үхибүүдтэ фильм. «Капитан», «Девочка, мальчик и лев». 14.00 Шэнэ hонин. 14.10 — «Москва ба москвагайхид». 14.40 — «Ололшни өөрынгөө дуу» — концерт. 15.05 — **«Манай намтар. 1923-дахи он.** 16.05 — Хоккей. СССР — Швеци. 17.50 — Забhарлалга. 18.00 «Время». 18.30 — «Циркын аренэ дээрэ».

Улаан-Үдэ. 19.10 — «Сэлэнгэ» — телевизионно журнал. 20.10 — Телевизионно hонин. 20.40 — «Энээниие булта мэдэхэ ёhотой».

«Орбита». 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — Хоккей. «Виннипег Джетс» (Канада) — «Швеци». 22.15 — Молдавиин «Жок» ансамблиин концерт. 24.00 — «Время». 00.30 — **«Манай намтар. 1923-дахи он.** 01.30 — «Ажабайдалдаа дуунтай хамта». Залуу гүйсэдхэгшэдэй бүхэсоюзна конкурс. 02.40 — Хоккей. СССР — Финлянди.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.10 — «Москва ба москвагайхид». 19.40 — «Ажабайдалдаа дуунтай хамта». 20.50 — Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Улаан-Үдэ» — хотын программа.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» декабриин 15-да үнгэргэгдэhэн 50-дахи тираж:

«Спортлото»: 4 (альпинизм), 6 (баскетбол), 17 (уран hайханай гимнастика), 18 (городки), 21 (морёор урилдалга), 49 (даам).

«Спортлото-2»: 3(акробатика), 24 (сананаар hолжоролго), 26 (мотобол), 29 (парашюдаар hурэлгэ), 37 (мэргэн буудалга), 40 (туризм).

(ТАСС).

Редакторай орло...
П. Н. НИМАЕВ

Манай адрес, телефо...

Индекс: 670000, г. ... Удэ, ул. Ленина, 35. ... фоны: редактора—2-... приемная — 2-54-93, за... дактора — 2-68-08, зам... дактора — 2-62-62, отв... ретаря — 2-50-52, секр... ат — 2-66-76. отделы: ... тийной жизни — 2-60-91, ... ского хозяйства — 2-... 2-63-86, пропаганды ... гации — 2-56-23, промы... ности и строительст... 2-61-35, советского ... тельства и быта — 2-... культуры и школ — 2-... писем и селькоров — 2-... информации — 2-34-... щественная приемн... 2-56-62, машинное бю... 2-57-63, корректор... 2-35-95.